

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Sanering Geuzesmisse (Ledegem - Roeselare, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2021D160
April - Mei 2021

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Aaron Willaert

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2021

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV.

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Resultaten van het bureauonderzoek	8
1.1	Administratieve gegevens	8
1.2	Onderzoeksopdracht.....	11
1.2.1	Doelstelling.....	11
1.2.2	Onderzoeksvragen	11
1.2.3	Juridische context	11
1.2.4	Randvoorwaarden	11
1.2.5	Archeologische voorkennis van het terrein	11
1.3	Werkwijze en strategie	12
1.3.1	Methode	12
1.3.2	Fysisch geografische situatie	12
1.3.3	Historische context en bekende archeologie vindplaatsen	12
1.3.4	Archeologische indicatoren	13
1.3.5	Verstoringshistoriek.....	13
1.4	Assessmentrapport.....	14
1.4.1	Introductie tot het projectgebied.....	15
1.4.1.1	Ruimtelijke situering.....	15
1.4.1.2	Geplande werken.....	16
1.4.2	Fysisch geografische en geologische situatie	26
1.4.2.1	Landschappelijke situering	26
1.4.2.2	Tertiaire lithostratigrafie	30
1.4.2.3	Quartaire lithostratigrafie	32
1.4.2.4	Bodemvormingsprocessen	33
1.4.3	Historische en archeologische voorkennis.....	36
1.4.3.1	Overzicht van de gekende archeologische waarden	36
1.4.3.2	Historische context en bekende archeologische vindplaatsen	39
1.4.3.3	Archeologische indicatoren en cartografische bronnen	39
1.4.3.4	Huidige gebruik en verstoringen.....	44
1.5	Synthese	50
2	Bibliografie.....	51

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	9
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	9
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).	10
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).....	15
Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).....	16
Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).....	17
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).....	17
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).....	18
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).....	18
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).....	19
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).....	19
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).....	20
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).....	20
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).....	21
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).....	21
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).....	22
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).....	22
Figuur 18: Schematische weergave aanleg TVGV (bron: opdrachtgever).	24

Figuur 19: Terrein voor grondverbetering weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).....	25
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).	26
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	27
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	27
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	28
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	28
Figuur 25: Hoogteverloop A (N-Z), B (W-O), C(W-O) en D (N-Z).....	29
Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..	31
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt)..	32
Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).....	34
Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).....	34
Figuur 30: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).....	35
Figuur 31: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen binnen een straal van 2 km van het projectgebied (Bron: Geopunt).	36
Figuur 32: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).	40
Figuur 33: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).	40
Figuur 34: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).	41
Figuur 35: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).	41
Figuur 36: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).	42
Figuur 37: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).....	42
Figuur 38: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).....	43
Figuur 39: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).....	44
Figuur 40: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).....	45

Figuur 41: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).....	45
Figuur 42: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).....	46
Figuur 43: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).....	46
Figuur 44: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).....	47
Figuur 45: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).....	47
Figuur 46: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).....	48
Figuur 47: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).....	48
Figuur 48: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).....	49

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	8
--	---

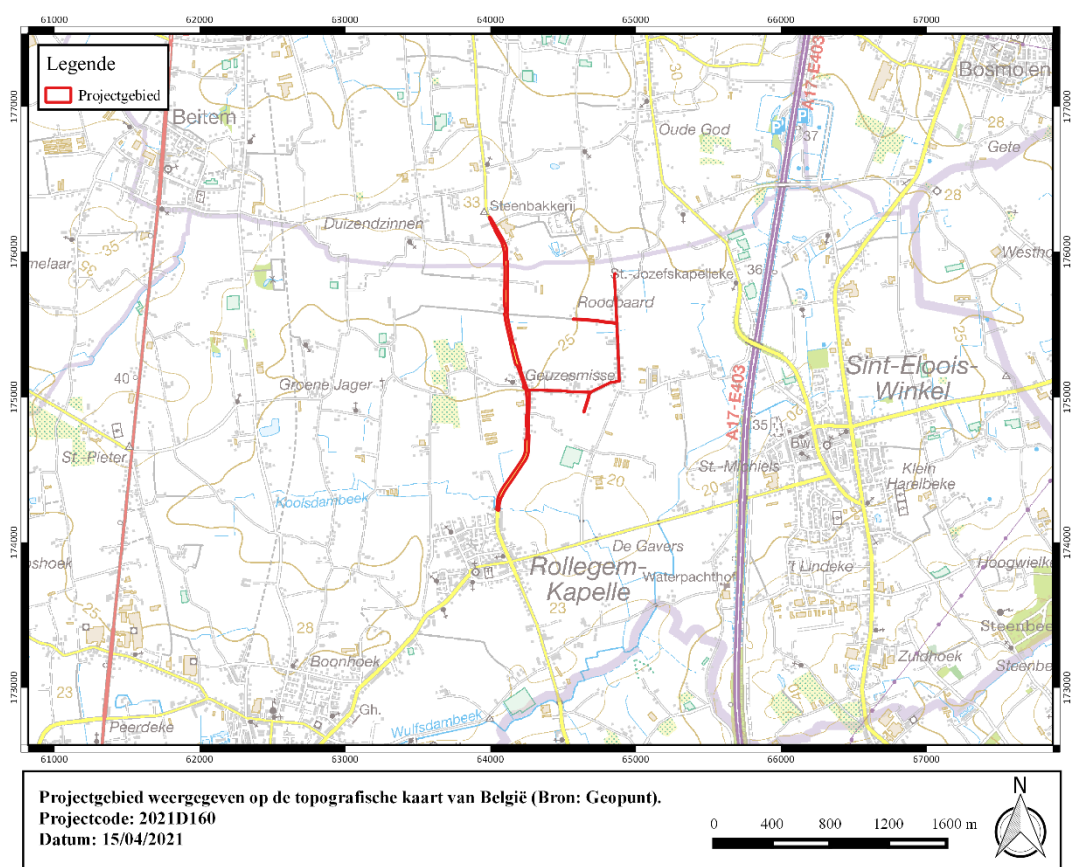

1 Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Ledegem - Roeselare
	Deelgemeente	Rollegem-Kapelle Rumbeke
	Postcode	8880 Rollegem-Kapelle 8800 Rumbeke
	Adres	Moorselesteenweg/ Roeselarestraat/ Rennevoortstraat/ Geuzesmissestraat
	Toponiem	Sanering Geuzesmisse
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 62341$ $Y_{\min} = 173955$ $X_{\max} = 66289$ $Y_{\max} = 176696$
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Ledegem, Afdeling 2, Sectie A, Roeselare, Afdeling 7, Sectie C. Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Wouter Van Goidsenhoven (erkend archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Elke Ghyselbrecht (aardkundige) Aaron Willaert (historicus)	

Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Doelstelling

Het archeologisch vooronderzoek betracht altijd eerst door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen tijdens een bureauonderzoek eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied te inventariseren, waarderen en veiligstellen.

1.2.2 Onderzoeksvragen

Voor het bureauonderzoek zijn volgende onderzoeksvragen te formuleren:

- Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
- Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
- Welke geomorfologische processen zijn bekend?
- Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- Zijn er archeologische resten bekend binnen de grenzen van het plangebied?
- Welke is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?
- Welke is de conserveringsgraad en gaafheid van de bekende archeologische resten?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventueel aanwezige archeologische resten?

1.2.3 Juridische context

Het onderzoeksterrein situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als agrarisch gebied. Het onderzoeksterrein situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een zone waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 5000 m² of meer beslaat.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt 4,58 ha, vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.4 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

1.2.5 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Sanering Geuzesmisse werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.3 Werkwijze en strategie

1.3.1 Methode

In de praktijk resulteert het bureauonderzoek in een inschatting van het archeologisch potentieel van een onderzoeksgebied. Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en de verstoringshistoriek.

Pas na de vaststelling van het archeologisch potentieel kunnen onderbouwde inschattingen worden gemaakt over de planeffecten op eventueel archeologisch erfgoed.

1.3.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen.

De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

Volgende informatiebronnen werden geconsulteerd t.b.v. een eerste aardkundige analyse:

- Tertiair en Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Toelichting bij de Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart van Vlaanderen
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen

1.3.3 Historische context en bekende archeologie vindplaatsen

Beschikbare historische en toponymische kennis over woonplaatsen (buurtschap, gehucht, dorp, stad) in en nabij het onderzoeksgebied kan een zinvol kader bieden om de betekenis van bekende archeologische vindplaatsen te evalueren.

Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het onderzoeksgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed geraadpleegd en is lokaal geïnformeerd naar recent onderzoek. De recente onderzoeken die voortvloeiden uit archeologienota's zijn geraadpleegd via loket.onroerend.erfgoed.be.

1.3.4 Archeologische indicatoren

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische bronnen, iconografische data en fotocollecties. Ze vormen fysiek aanwijsbare fenomenen die een aanwijzing kunnen zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van archeologische sites.

Archeologische indicatoren zijn gezocht in de Centrale Archeologische Inventaris van het Agentschap Onroerend Erfgoed en in ontsloten cartografische bronnen die zowel via Geopunt als via het Nationaal Geografisch Instituut (Cartesius) ter beschikking worden gesteld. Bijkomende cartografische bronnen zijn waar relevant bekomen via verder archiefonderzoek.

1.3.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van het onderzoeksgebied bepaalt in belangrijke mate de te verwachten gaafheid en bewaringsgraad van eventueel aanwezig archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, beschikbare plannen van (verdwenen) constructies, verslagen van bodemonderzoeken en saneringen of informatie over delfstoffenwinning relevante informatie bieden.

Aanvullende informatie over recent historisch landgebruik is afkomstig van geraadpleegde luchtopnames vanaf 1971, ter beschikking gesteld via Geopunt.

1.4 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

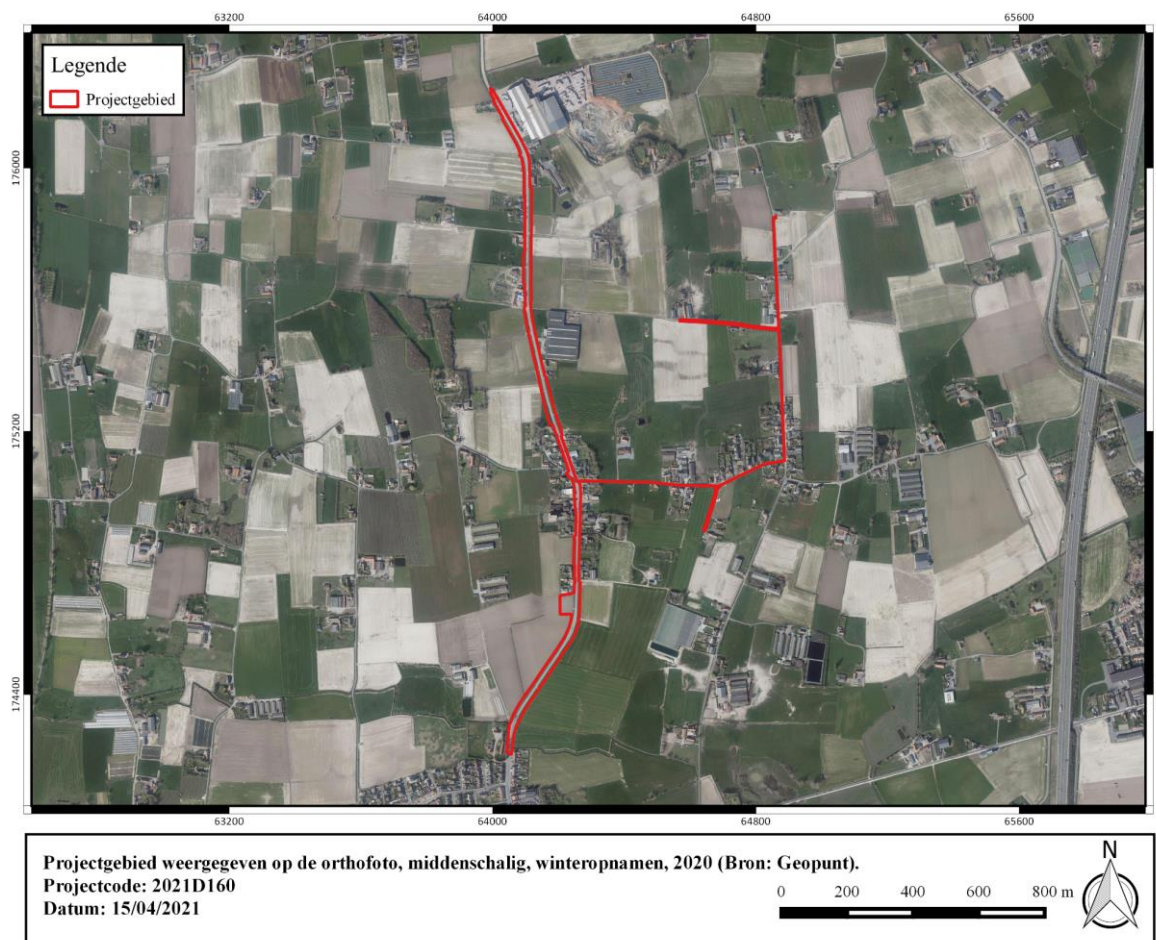
Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.4.1 Introductie tot het projectgebied

1.4.1.1 Ruimtelijke situering

Het plangebied is gelegen in Rollegem-Kapelle, deelgemeente van Ledegem, in de provincie West-Vlaanderen. Het meest noordelijk stuk situeert zich op grondgebied van Rumbeke, deelgemeente van Roeselare.

Het plangebied omvat het tracé van de Moorselesteenweg/Roeselarestraat vanaf huisnummer 244 in zuidelijke richting tot de dorpskern van Rollegem-Kapelle, het tracé van de Geuzesmissestraat en het gedeeltelijk tracé van de Rennevoortstraat. Het projectgebied strekt zich uit over het ruraal gebied ten noorden van Rollegem-Kapelle.

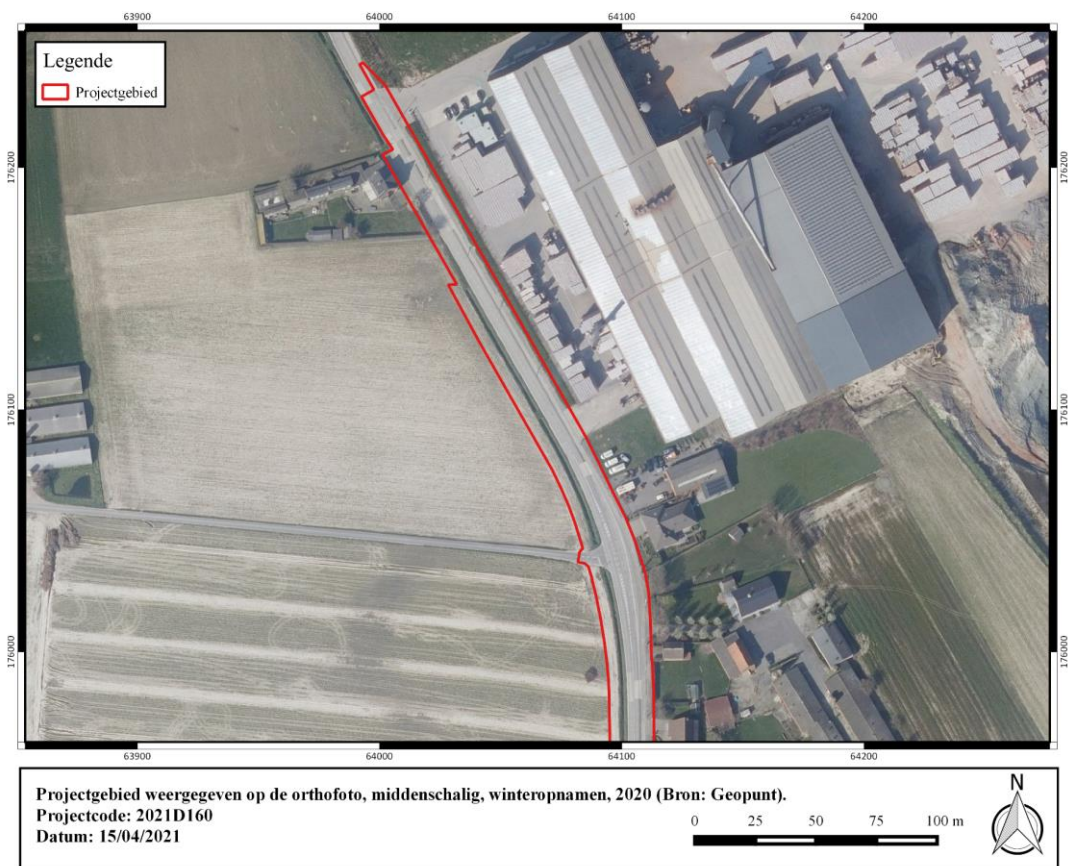

Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

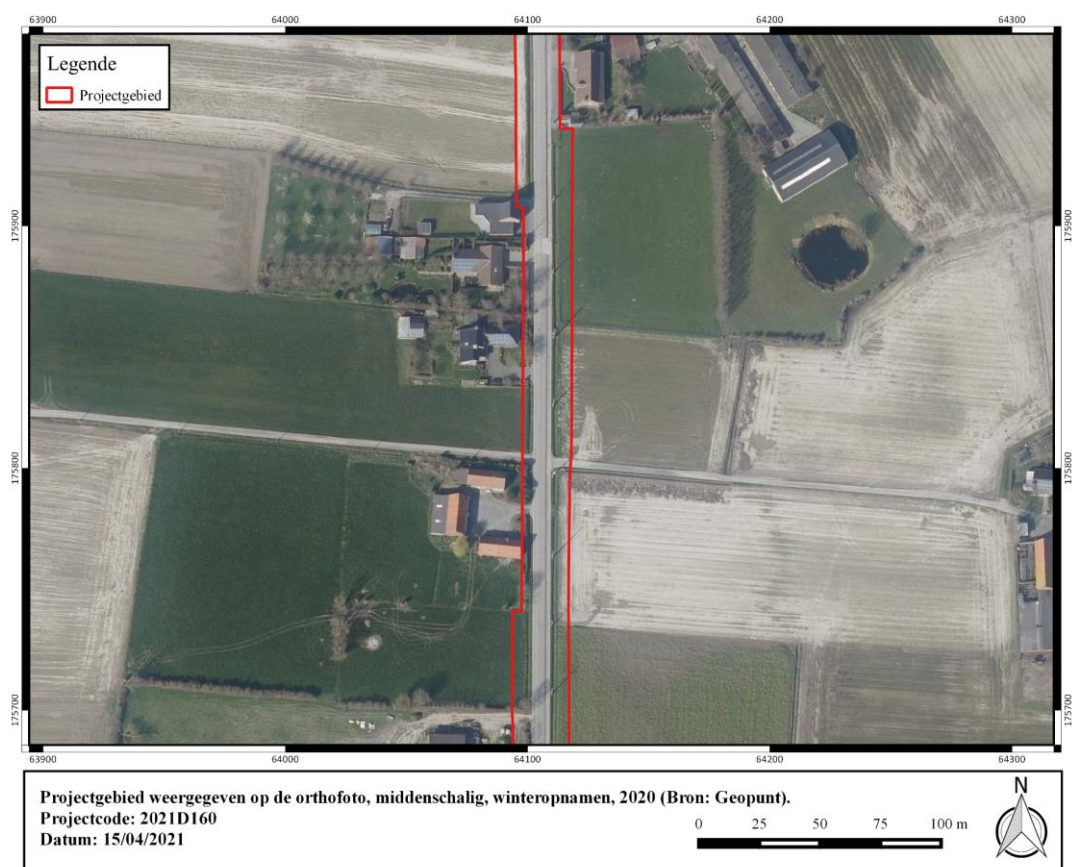
1.4.1.2 Geplande werken

1.4.1.2.1 Bestaande toestand

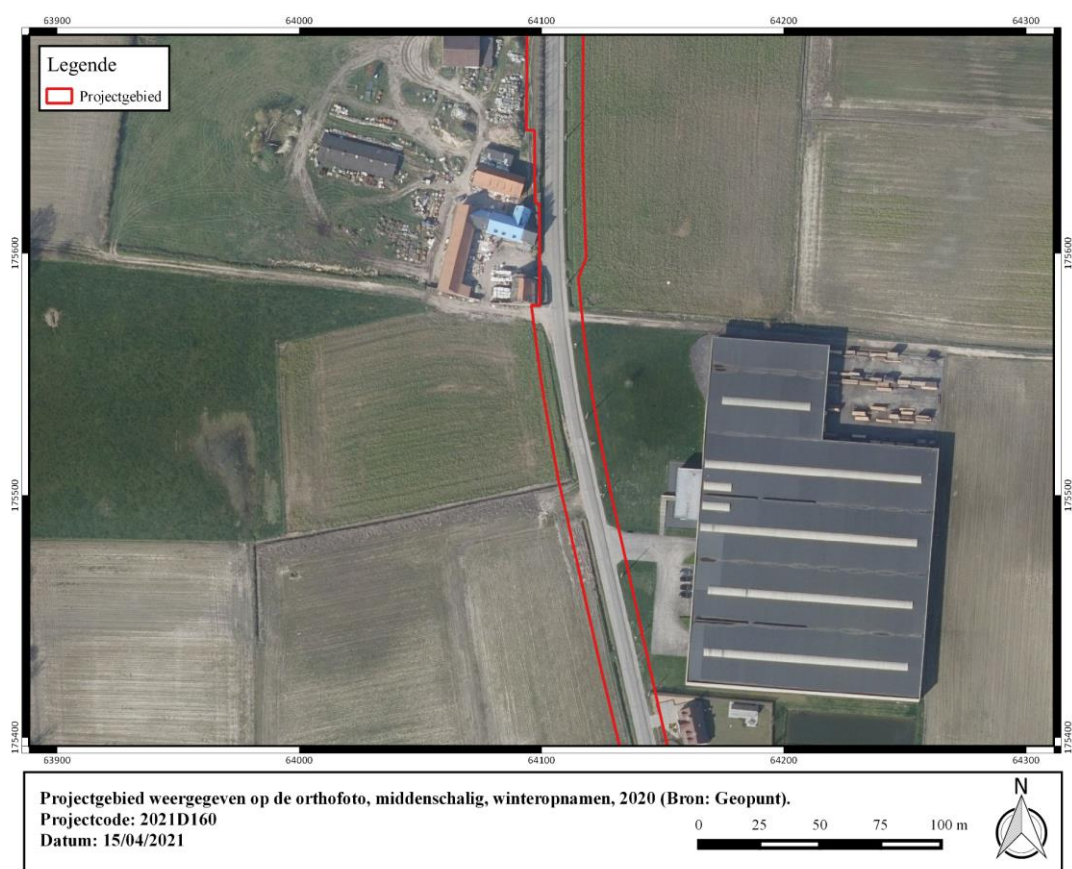
De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt ca. 4,58 ha. Het plangebied valt samen met het verloop van de Moorseelsesteenweg/Roeselarestraat vanaf huisnummer 244 in zuidelijke richting tot de dorpskern van Rollegem-Kapelle, het tracé van de Geuzesmissestraat en het gedeeltelijk tracé van de Rennevoortstraat. Ter hoogte van de Moorseelsesteenweg/Roeselarestraat is het plangebied beduidend breder dan de bestaande wegnis. Hier snijdt het plangebied aldus tevens een ruim aantal langsgrachten en aangrenzende weilanden en akkerlanden aan. Ter hoogte van de Geuzesmissestraat en de Rennevoortstraat valt het projectgebied wel integraal binnen het oppervlak van de huidige wegnis. Onder een deel van de bestaande wegnis is op heden reeds riolering aanwezig. De zone waar een terrein voor grondverbetering wordt voorzien is op heden in gebruik als akker.

Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

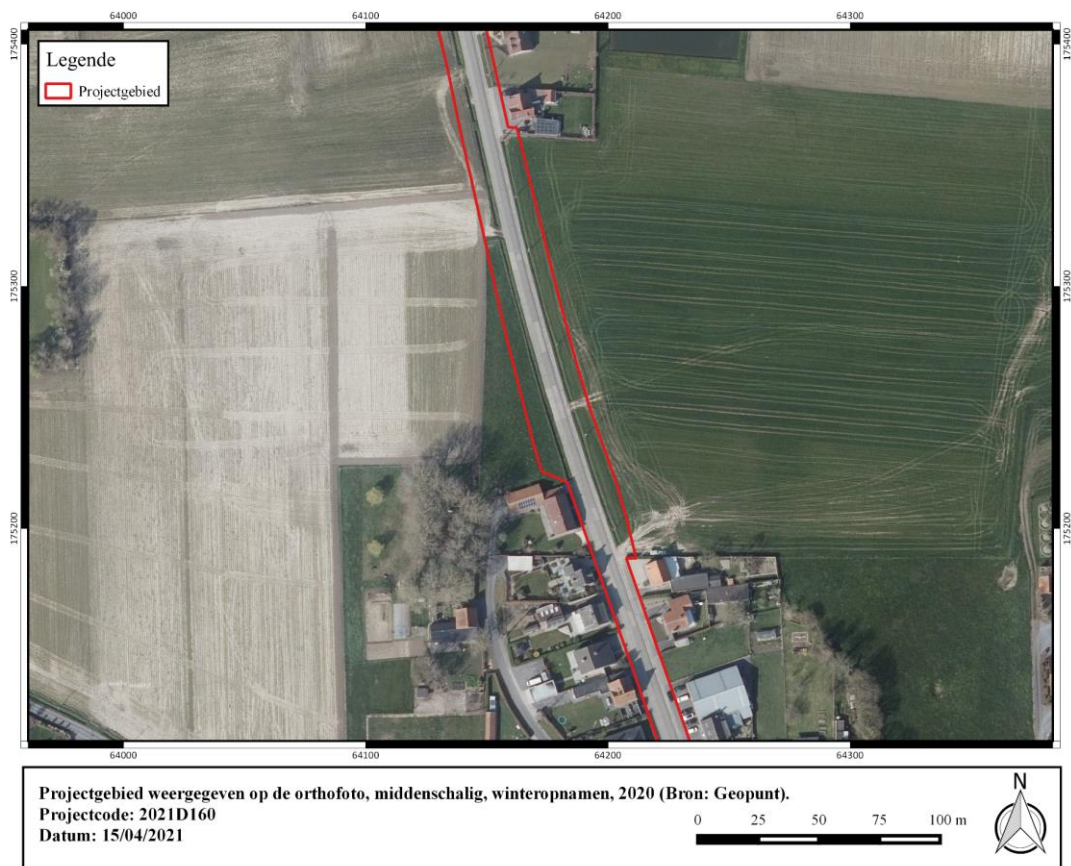

Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalg, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

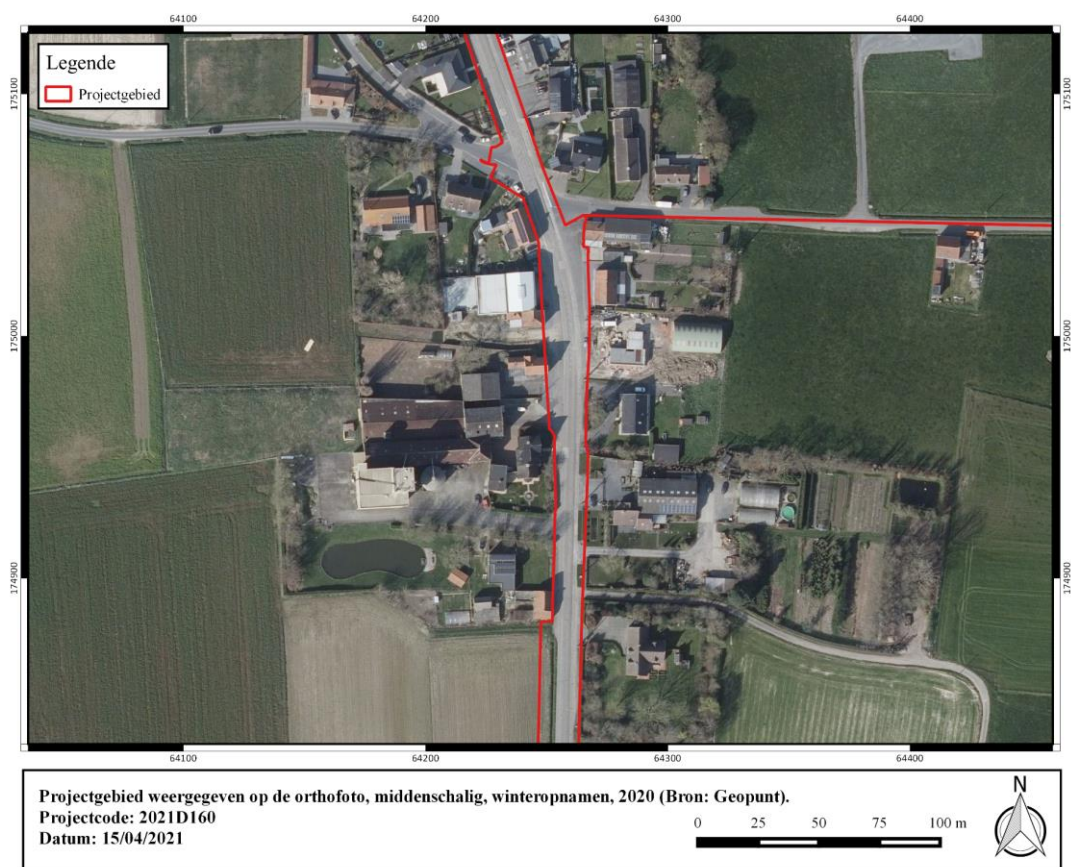

Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalg, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

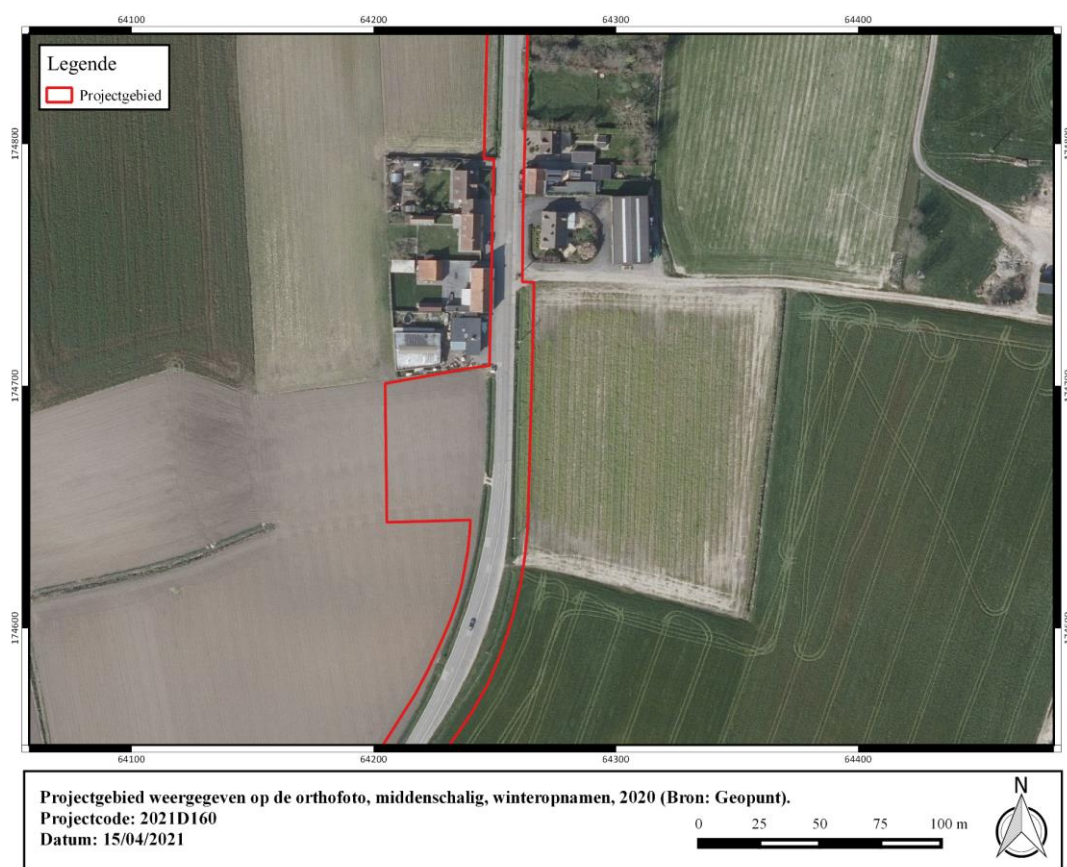

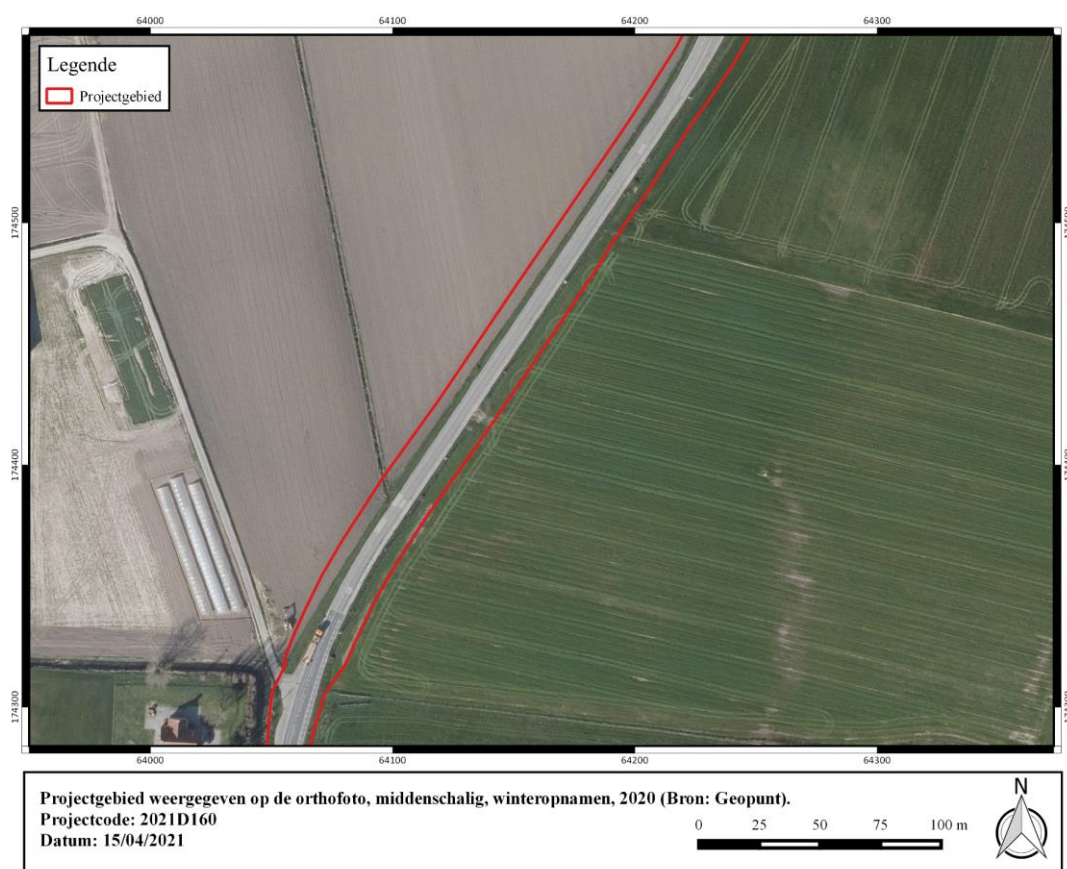
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

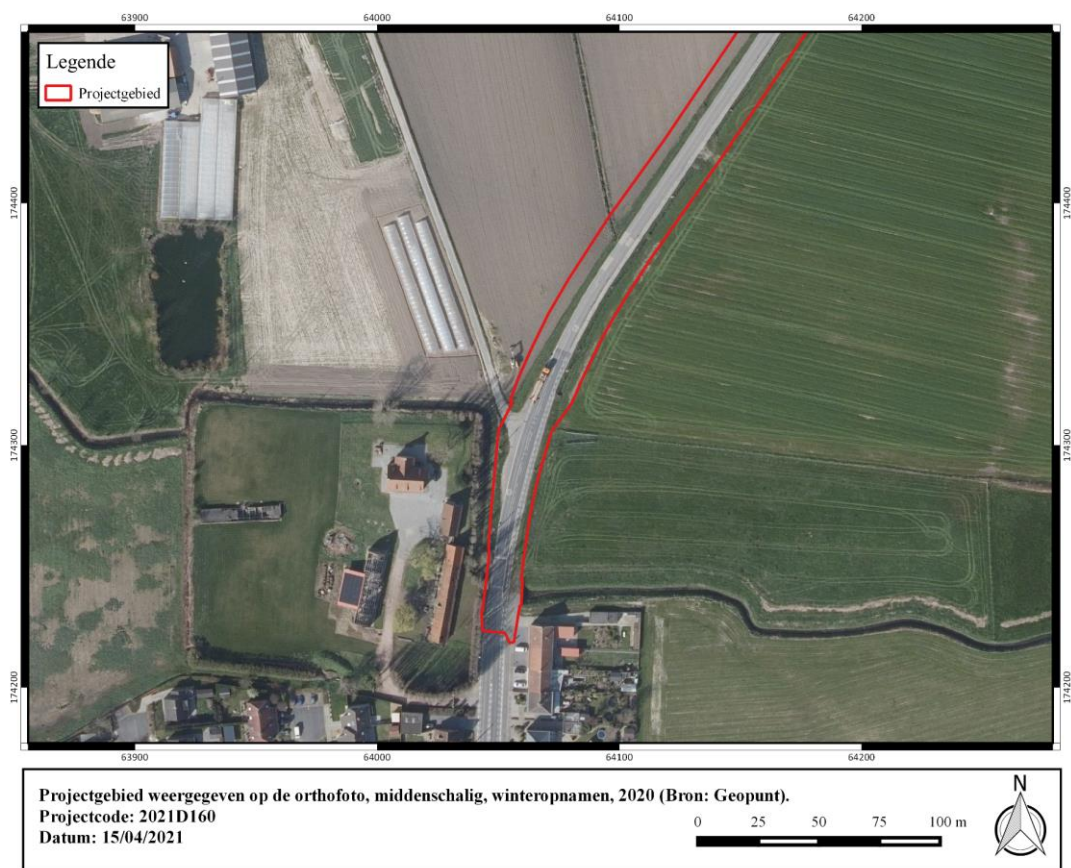

Figuur 10: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

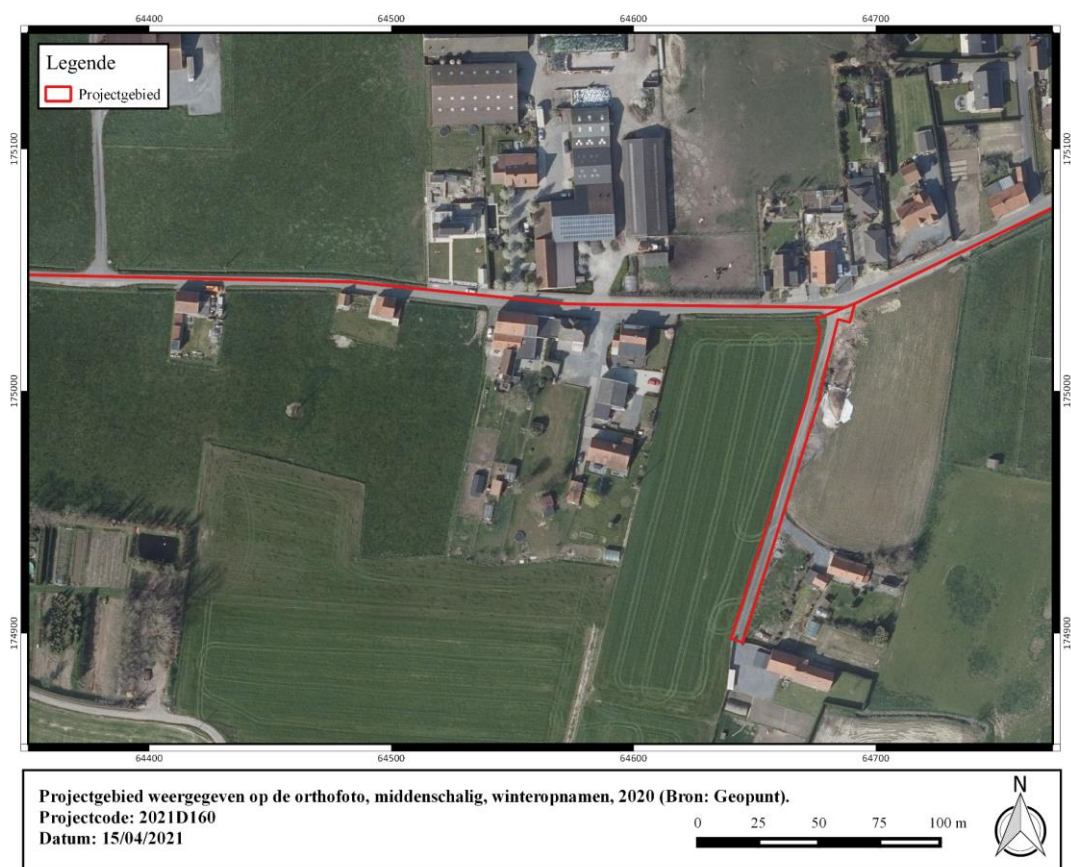

Figuur 11: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

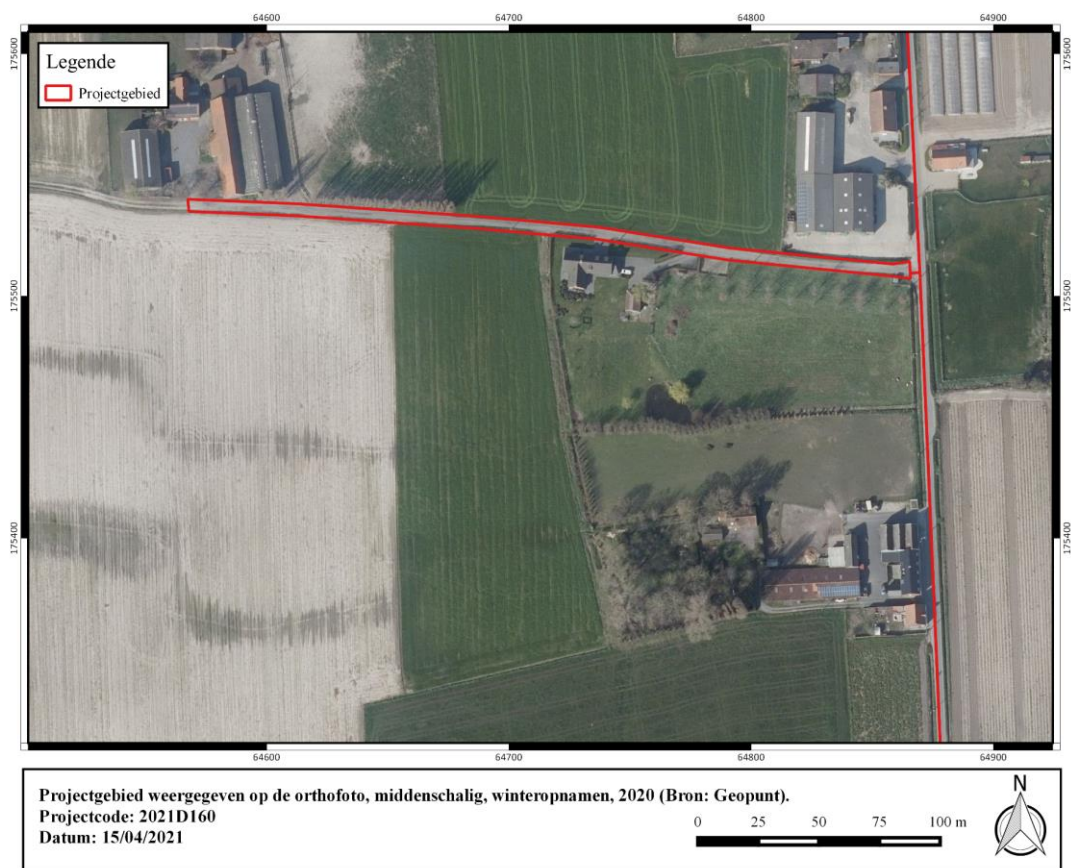

Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

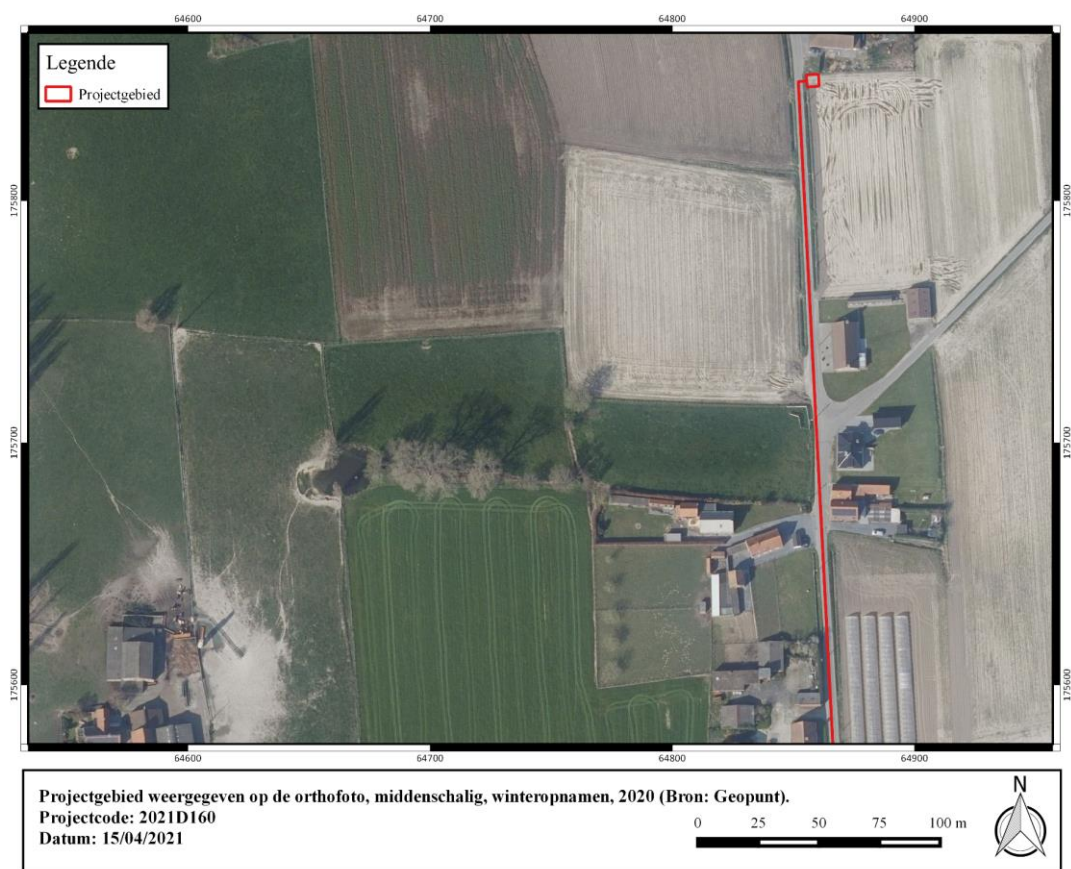

Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

1.4.1.2.2 Ontworpen toestand

De omgevingsvergunningsaanvraag beoogt het uitvoeren van infrastructuurwerken ten behoeve van de heraanleg van de Roeselarestraat, Geuzesmissestraat en Rennevoortstraat gelegen op het grondgebied van Ledegem, en de Moorseeelsesteenweg en Rennevoordestraat met inbegrip van het aanleggen van een fietspad langs de Roeselarestraat en Moorseeelsesteenweg.

Rioleringswerken

Het project wordt voorzien van een gescheiden stelsel. Er wordt in alle vernieuwde straten een nieuwe DWA-leiding aangelegd die via een combinatie van gravitaire afvoer en pompkamers met persleidingen afwateren.

Het afvalwater wordt een eerste maal verpompt in de Geuzesmissestraat. Het pompstation wordt voorzien in het vrije perceel ten zuiden van huisnummer 13. Het afvalwater wordt hier verpompt door middel van een opvoerpomp.

Het afvalwater wordt een tweede maal verpompt in de Roeselarestraat op het einde van de bebouwing. Het pompstation wordt hier voorzien in het vrije perceel ten zuiden van huisnummer 87. De persleiding van dit pompstation zal afwaarts aansluiten op de collector 20.132. Om de persleiding op het hoogste punt te kunnen laten uitstromen, wordt een diepe persleiding voorzien afwaarts het pompstation.

In de Roeselarestraat en Moorseeelsesteenweg worden de bestaande langsgrachten verlegd om de aanleg van de fietspaden mogelijk te maken. In de langsgrachten worden stuwen voorzien om de infiltratie van het regenwater te bevorderen. Ter hoogte van opritten of zijstraten worden langsduikers met kopmuren voorzien. Waar geen grachten worden aangelegd, wordt een nieuwe RWA-leiding in beton voorzien in de rijweg of zijberm. Plaatselijk, waar de bestaande riolering in goede staat is, wordt de deze behouden als RWA-riolering.

In de Geuzesmissestraat, Rennevoortstraat en Rennevoordestraat wordt ,waar dit noodzakelijk is door de aanwezigheid van woningen, eveneens een nieuwe RWA-leiding in de rijweg aangelegd. In de overige stukken worden de bestaande langsgrachten behouden en geherprofileerd voor de afvoer van het oppervlaktewater. Alle RWA-leidingen lopen naar de Roeselarestraat, waar deze in het zuiden van het project worden aangesloten op de bestaande riolering.

Voor zowel de DWA als de RWA die zich onder het straatoppervlak zal situeren wordt een sleuf uitgegraven van ca. 2 meter breed en 2,50 meter diep. De nieuwe riolering wordt grotendeels aangelegd op een andere plaats dan de bestaande riolering.

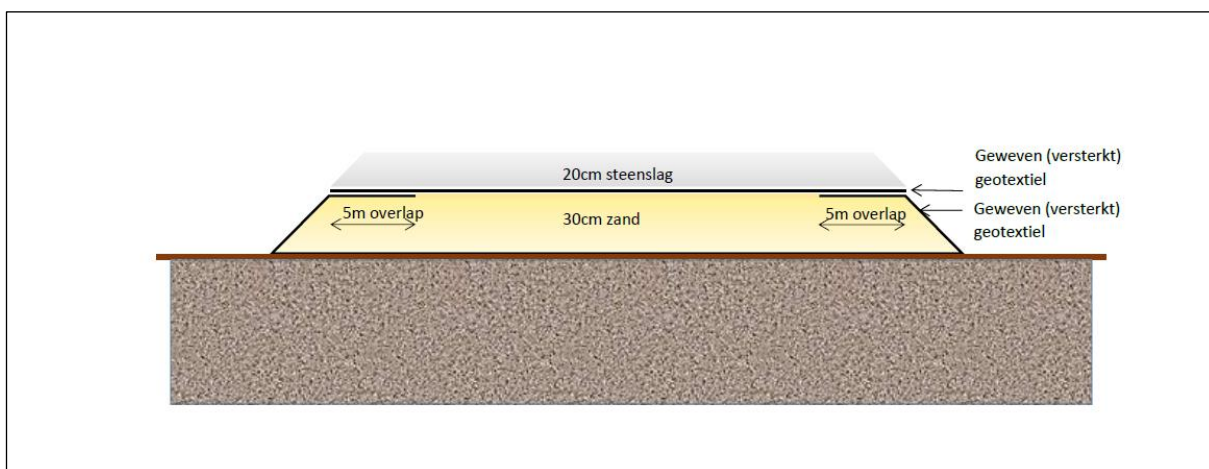
Wegeniswerken

In het volledige project wordt een nieuwe wegenis voorzien. In de Roeselarestraat en Moorseelsesteenweg is de rijweg voorzien in bitumineuze verharding, geflankeerd door een ter plaatse vervaardigde kantstrook. Waar ruimte is wordt hiernaast een verlaagde groenzone voorzien. Hierin worden verhoogde slikkers voorzien die aangesloten worden op de RWA-riolering of op de grachten. Door de hogere slikkers krijgt het regenwater eerst de kans om te infiltreren in de bodem. In deze groenstrook wordt een haag aangeplant die de afscheiding van de rijweg met het fietspad maakt. Ter hoogte van de woonkernen wordt naast de kantstrook een trottoirband type IE voorzien om een verhoogd fietspad te creëren. Waar geen ruimte is voor een groenstrook met haag, is een veiligheidsstrook voorzien in grijze, rechthoekige betonstraatstenen aangelegd in halfsteensverband. Het fietspad wordt langs beide kanten van de weg voorzien in bitumineuze verharding gestut door trottoirbanden type ID3. Ter hoogte van bebouwing in de woonkernen wordt na het fietspad een trottoir voorzien van grijze, vierkante betonstraatstenen in halfsteensverband. Ter hoogte van bebouwing buiten de woonkernen wordt opritten in grijze, rechthoekige betonstraatstenen in elleboogverband aangelegd. Ter hoogte van inritten van landbouwpercelen worden opritten in cementbetonverharding voorzien. Op enkele plaatsen worden snelheidsremmende wegversmallingen voorzien.

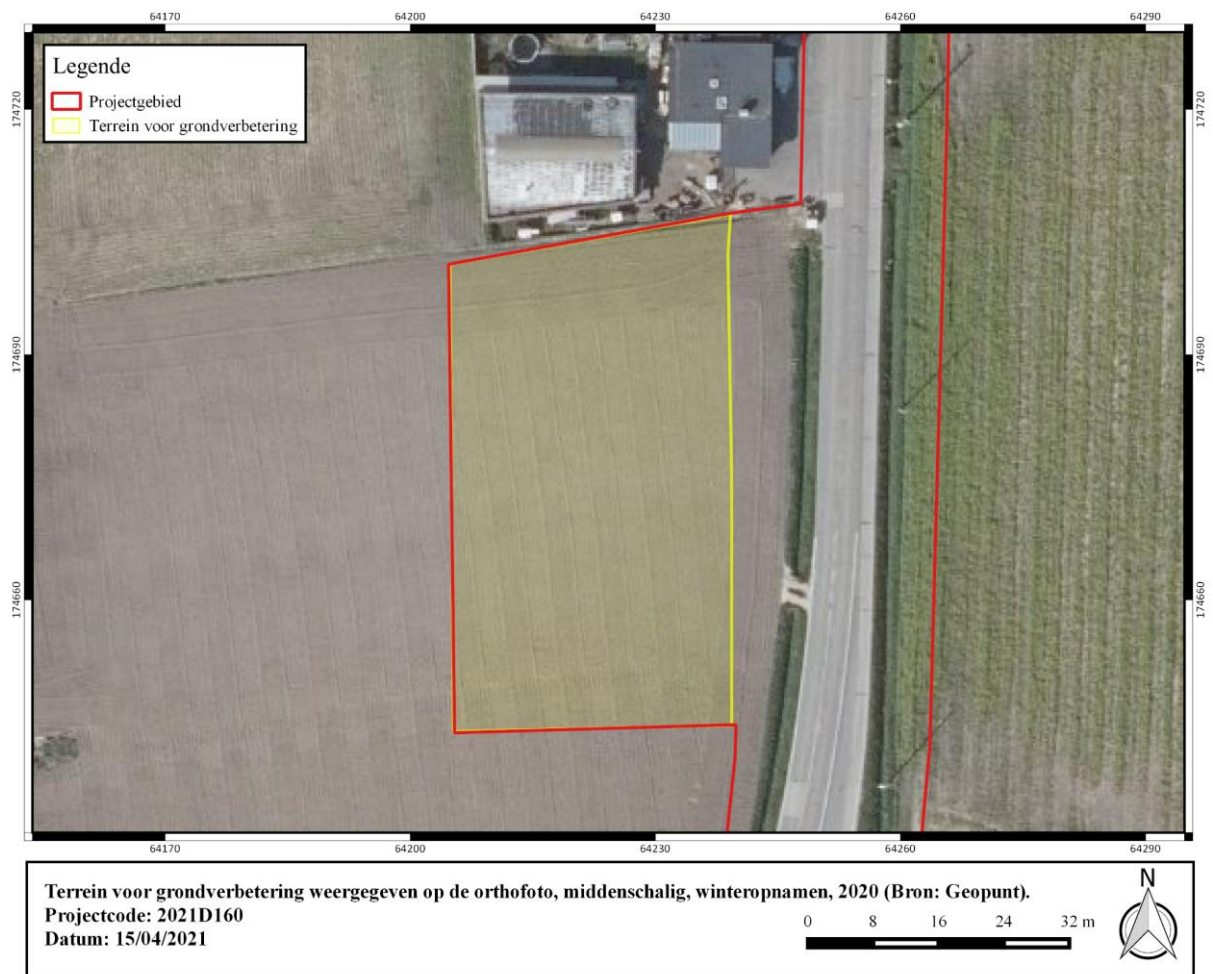
In de Geuzesmissestraat, Rennevoortstraat en Rennevoordestraat wordt het bestaand rijwegprofiel behouden en hersteld. De rijweg is voorzien in bitumineuze verharding, geflankeerd door een ter plaatse vervaardigde kantstrook. Plaatselijk worden zijstroken voorzien in bitumineuze verharding of in grijze, rechthoekige betonstraatstenen. Voor alle wegeniswerken, aanleg fietspaden, etc. dient een bodemingreep gerekend te worden van ca. 50 cm-mv.

Terrein voor grondverbetering

Ten zuiden van de Roeselarestraat 87 wordt een terrein voor grondverbetering voorzien over een oppervlakte van ca. 2075 m². Dit terrein voor grondverbetering wordt aangelegd in de hoogte zonder afgraving. Men start op het maaiveld. Bovenop het maaiveld wordt 30 cm zand ingepakt in gewezen (versterkt) geotextiel. Hierop komt dan gewezen versterkt geotextiel als scheiding tussen zand en steenslag. Hierop wordt dan 20 cm steenslag geplaatst. Zie onderstaand plan voor een schematische weergave.

Figuur 18: Schematische weergave aanleg TVGV (bron: opdrachtgever).

Figuur 19: Terrein voor grondverbetering weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

Zie bijlage – geplande werken voor de ontworpen toestand.

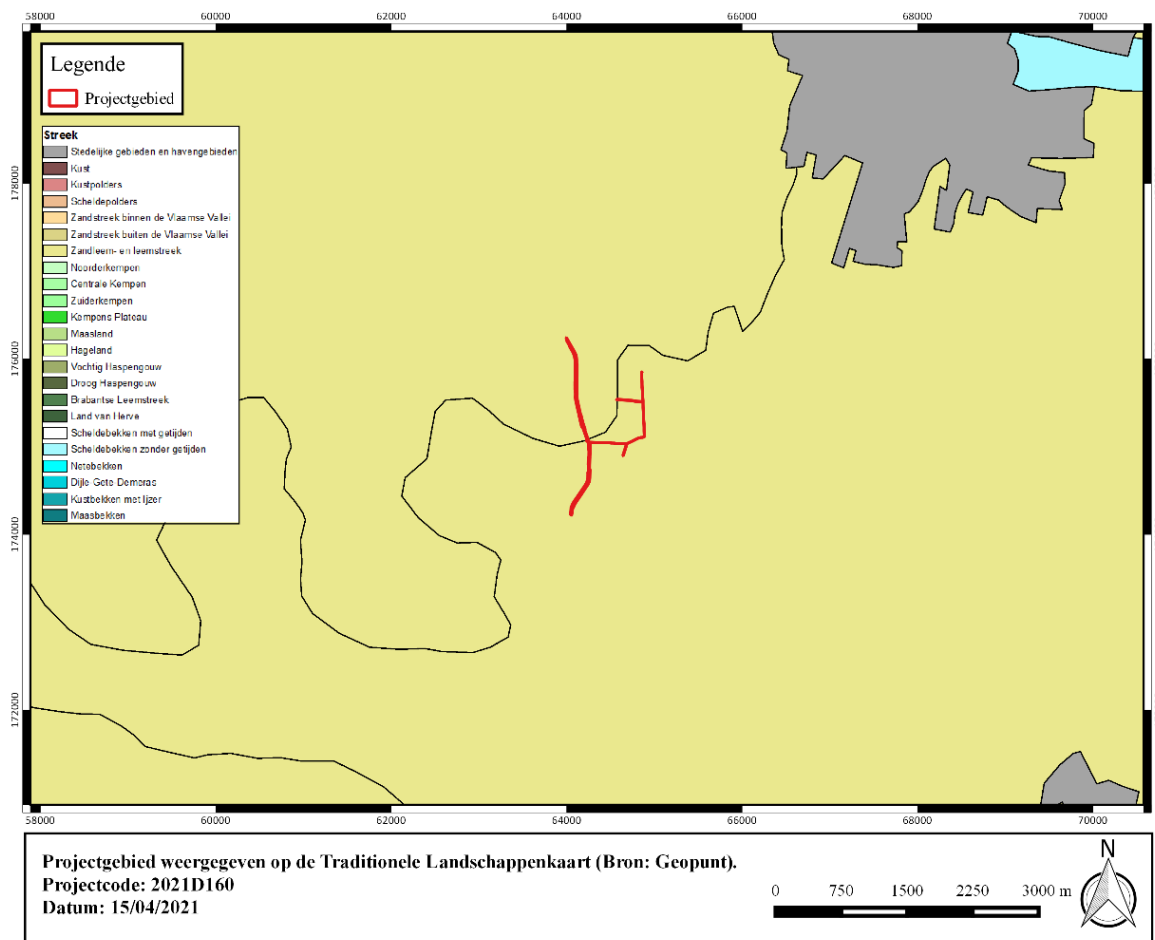
1.4.2 Fysisch geografische en geologische situatie

1.4.2.1 Landschappelijke situering

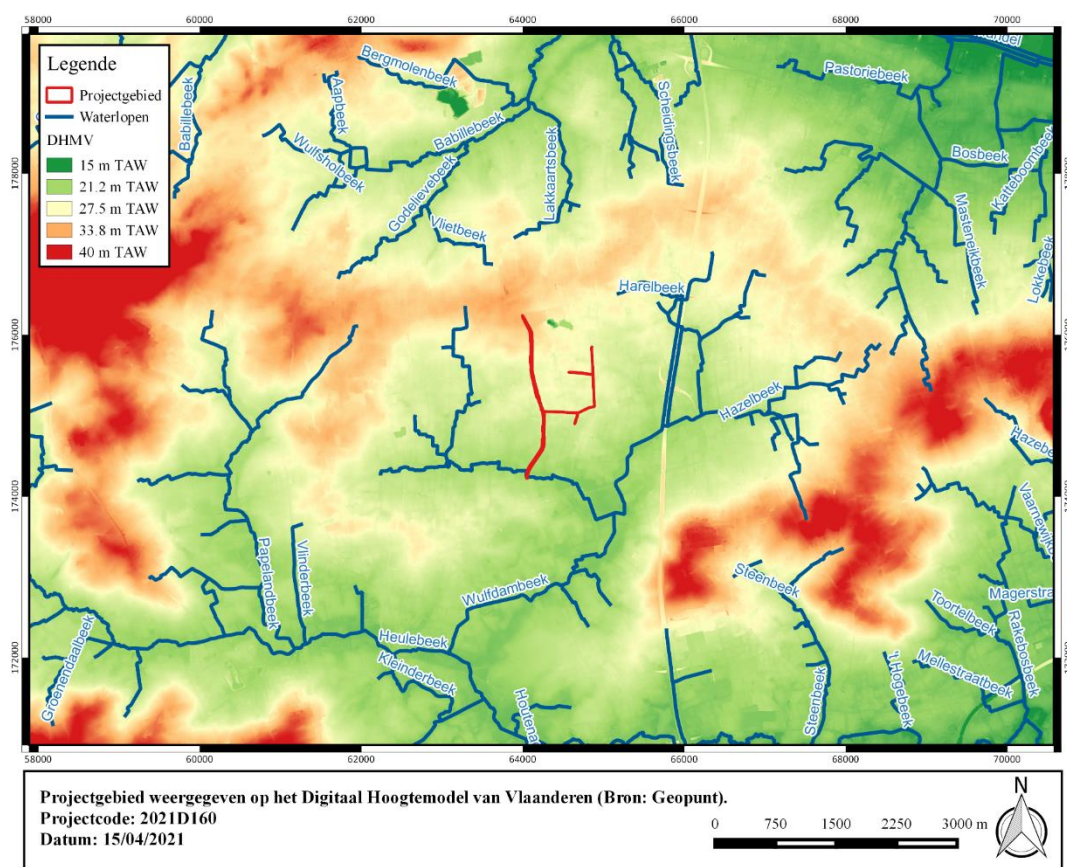
Het plangebied is gelegen in de zandleem- en leemstreek, in het Leie-Mandel interfluvium.

Het terrein situeert zich op de zuidelijke helling van een oostelijke uitloper van de Centraal-West-Vlaamse Heuvelrug. Deze uitloper maakt de verbinding met de oostelijk gelegen Rug van Lendelede. Het zuidelijk deel van het plangebied situeert zich binnen het alluvium van de Hazelbeek. Verder ten zuiden loopt de Hazelbeek via de Wulfdambeek uit in de Leie. Het terrein kent een dalend verloop in zuidelijke richting. Het hoogtemodel lokaliseert het plangebied op een hoogteligging van ca. 22 tot 32 m TAW.

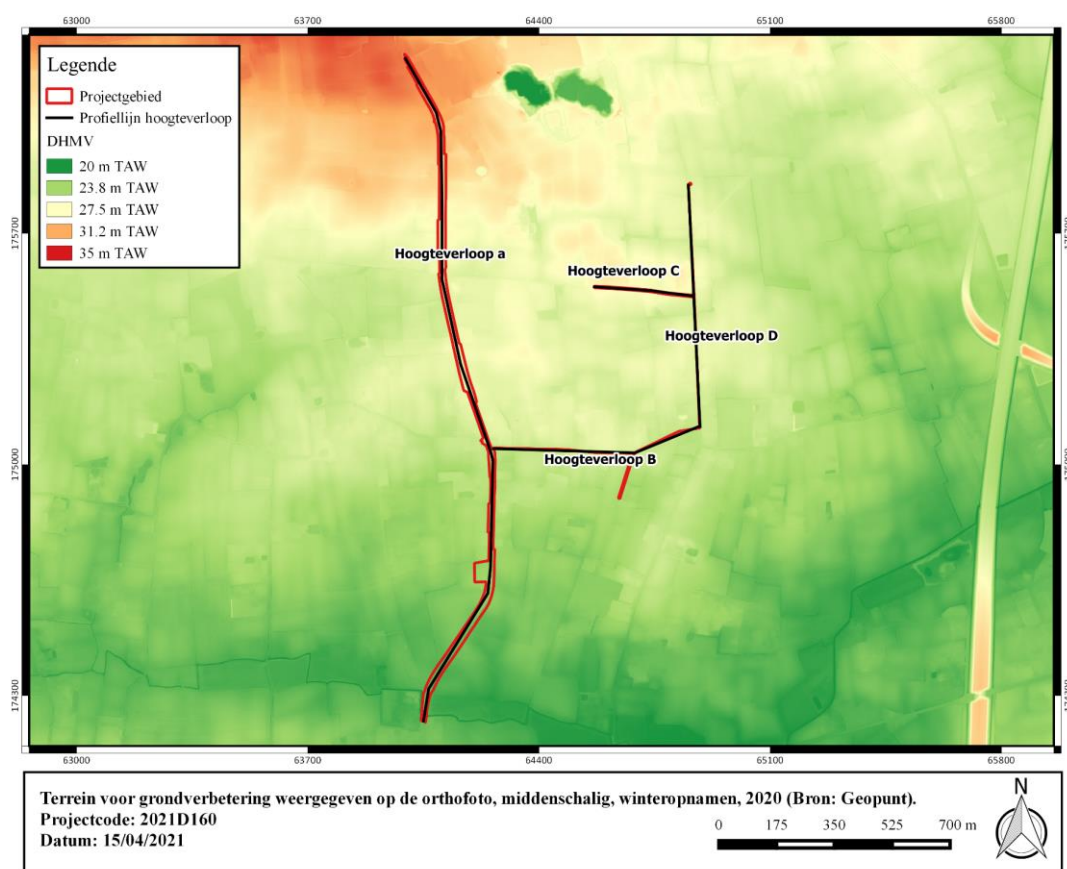
Het plangebied is gelegen in het Leiebekken, deelbekken Heulebeek.

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

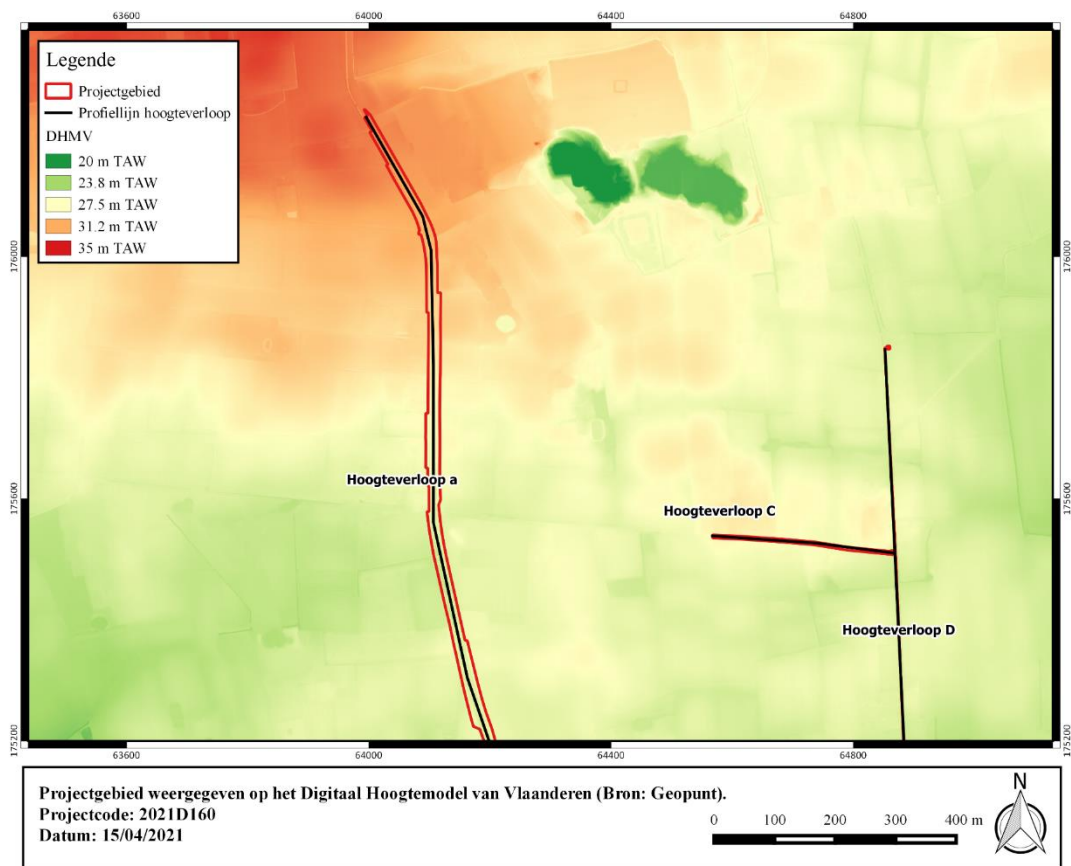

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

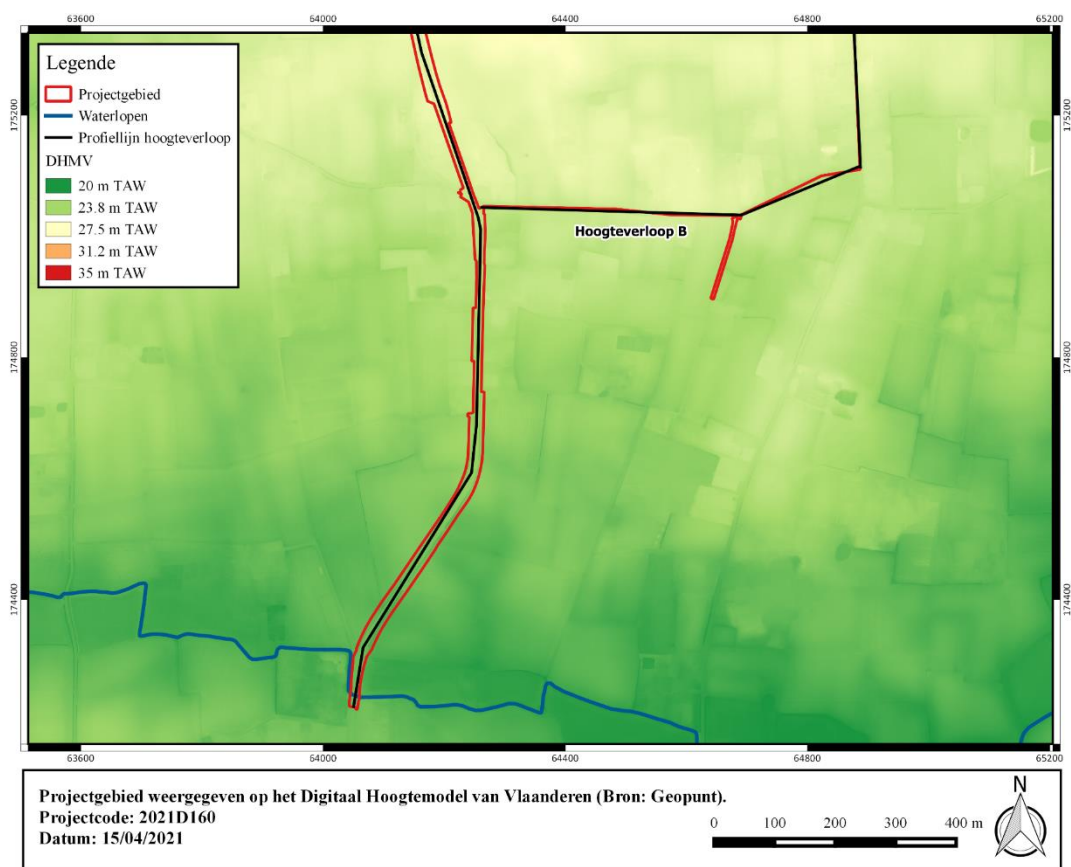

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

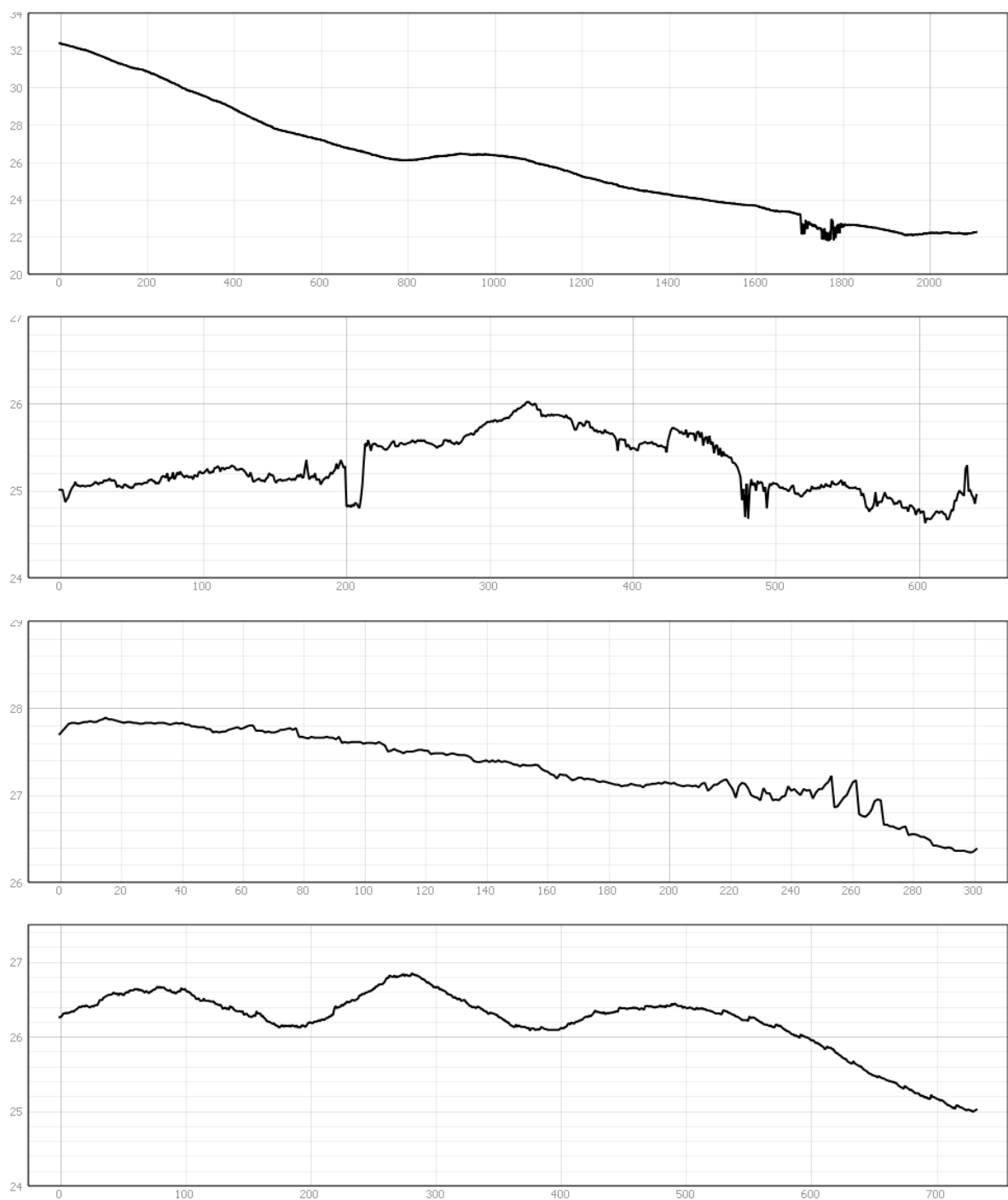

Figuur 23: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

Figuur 25: Hoogteverloop A (N-Z), B (W-O), C (W-O) en D (N-Z).

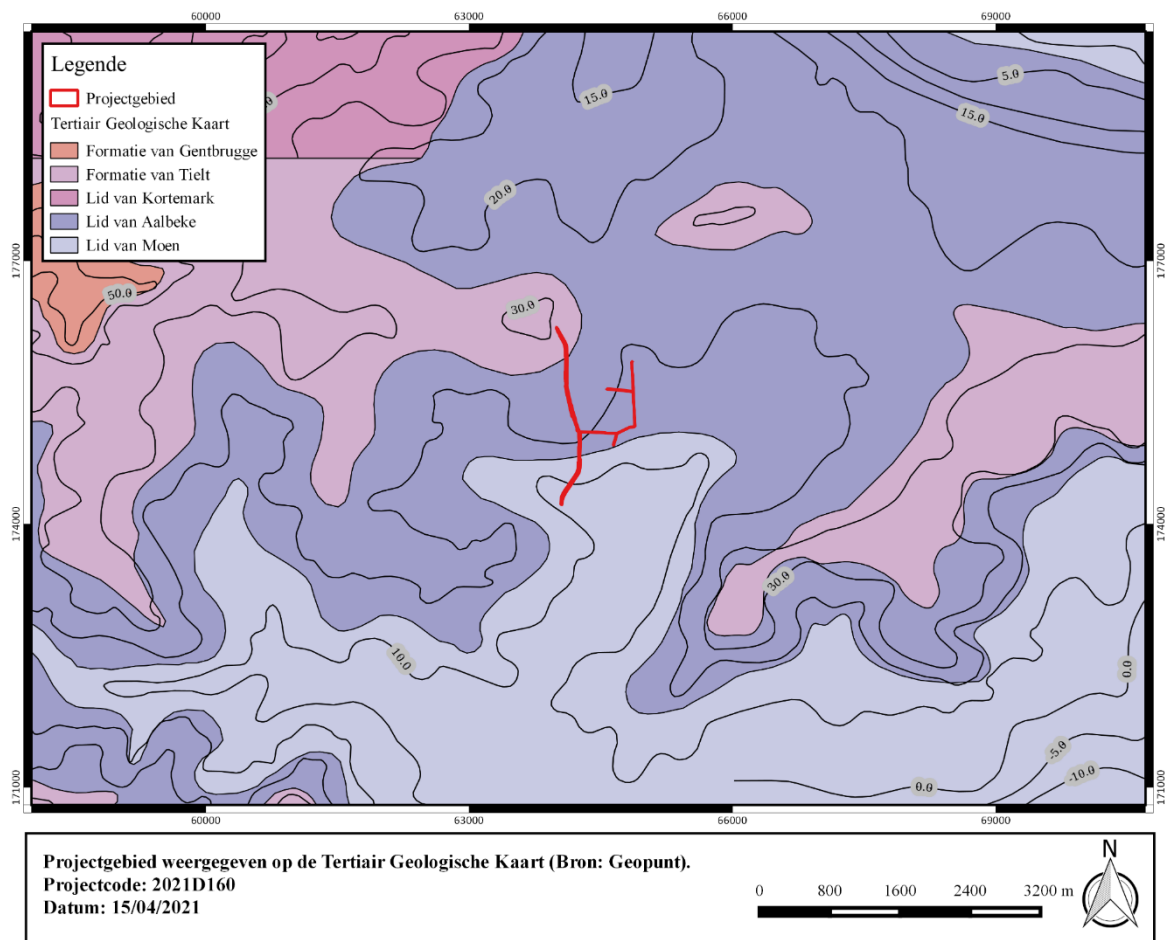
1.4.2.2 Tertiaire lithostratigrafie

Het projectgebied is deels gelegen in de Formatie van Tielt. Deze formatie bestaat uit ondiep marien zeer fijn zand dat naar onderen toe overgaat in een zeer-fijnzandige grove silt. Deze sedimenten werden afgezet tijdens het Ieperiaan (56,0 Ma - 47,8 Ma). De formatie wordt van boven naar onder (en van jong naar oud) onderverdeeld in het Lid van Egem en het Lid van Kortemark.

Het projectgebied is tevens gelegen in het Lid van Aalbeke en het Lid van Moen (beiden Formatie van Kortrijk). Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

Het Lid van Aalbeke is een fijnsiltige homogene klei, afgezet in een rustig open-shelf milieu. Het manifesteert zich vaak als een grijze plastische klei die soms fossielen, zandsteenconcreties en laagjes grijs zand bevat. Deze klei wordt uitgebaat voor vervaardiging van bakstenen, dakpannen en siertegels.

Het Lid van Moen is afgezet tijdens een periode van zeespiegelschommelingen, wat resulteerde in een heterogeen sedimentpakket. Het is een grijze kleiige silt, waartussen intercalaties voorkomen van zand met grof glauconiet of gebroken schelpresten. Deze grove lagen zijn vermoedelijk afgezet tijdens stormperiodes (tempestieten). Naar het noorden en noordoosten toe gaat deze eenheid over naar een meer homogene kleiigere afzetting.

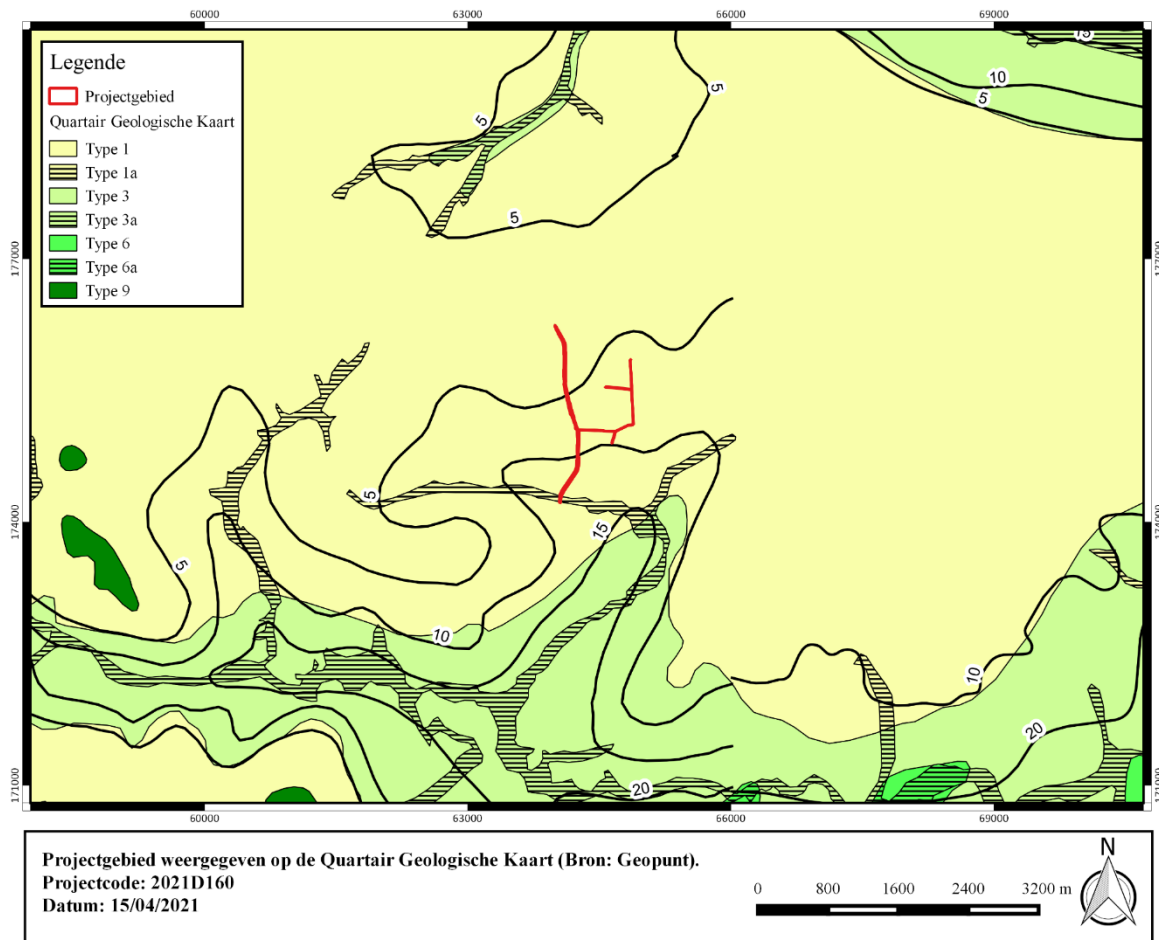

Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.2.3 Quartaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 1**. Dit type bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zand tot zandleem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen van het Quartair bevatten.

Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.2.4 Bodenvormingsprocessen

Het projectgebied valt samen met een ruim aantal bodemtypes. Het sediment binnen de projectgrenzen bestaat uit zandleem.

Het bodemtype **OB** is een kunstmatig bodemtype waarbij de natuurlijke bodem sterk verstoord kan zijn door de aanwezige verharding of bebouwing. Hierdoor is het niet altijd mogelijk de natuurlijke bodem te herkennen.

Het bodemtype **Ldc** is een matig natte zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De bouwvoor is donker grijsbruin en onder de Ap komt een bleekbruin uitgeloopte horizont voor die aan de contactzone met de textuur B zwakke roestverschijnselen vertoont. De textuur B is verbrokken, sterk gevlekte en door oxidoreductieverschijnselen met bruinrode en grijze vlekken doorweven. Het materiaal wordt soms zwaarder of zandiger in de diepte. Op wisselende diepte komt dikwijls het Tertiair substraat voor. Roestverschijnselen beginnen globaal in het bovenste deel van de textuur B.

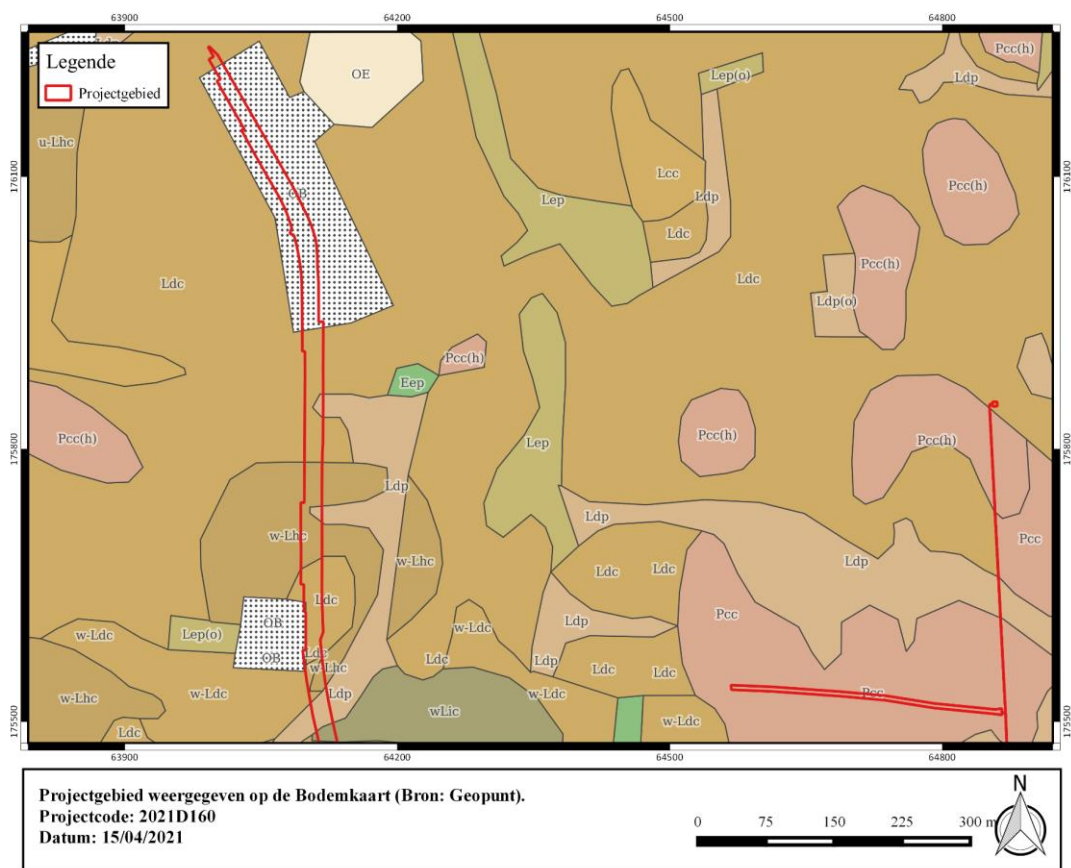
Het bodemtype **Ldp** is een matig natte zandleembodem zonder profiel. Het is een colluviale grond gekenmerkt door een laag recent geërodeerd sediment. Op geringe tot matige diepte komt vaak een textuur B voor of een Tertiair substraat. Het colluviaal dek onderscheidt zich van het autochtoon zandleem door de aanwezigheid van kleine houtskool- en baksteenrestjes. Roestverschijnselen beginnen tussen 50 en 80 cm.

Het bodemtype **Pcc** is een matig droge licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. Deze bodem heeft een 25-30 cm dikke grijsbruine bouwvoor en is goed humeus. Door in cultuurname is een deel van de uitlogingshorizont met de bouwvoor vermengd tot een homogeen goed humeuze Ap waaronder een bruingele overgangshorizont voorkomt van 20-30 cm dik. De verbrokkelde textuur B situeert zich tussen 50 en 80 cm. Veel Pcc gronden zijn beïnvloed door de Tertiair onderliggende formaties welke op wisselende diepte een gevarieerd substraat vormen. Bij het subtype **Pcc(h)** kan de textuur B horizont tevens discontinue zijn.

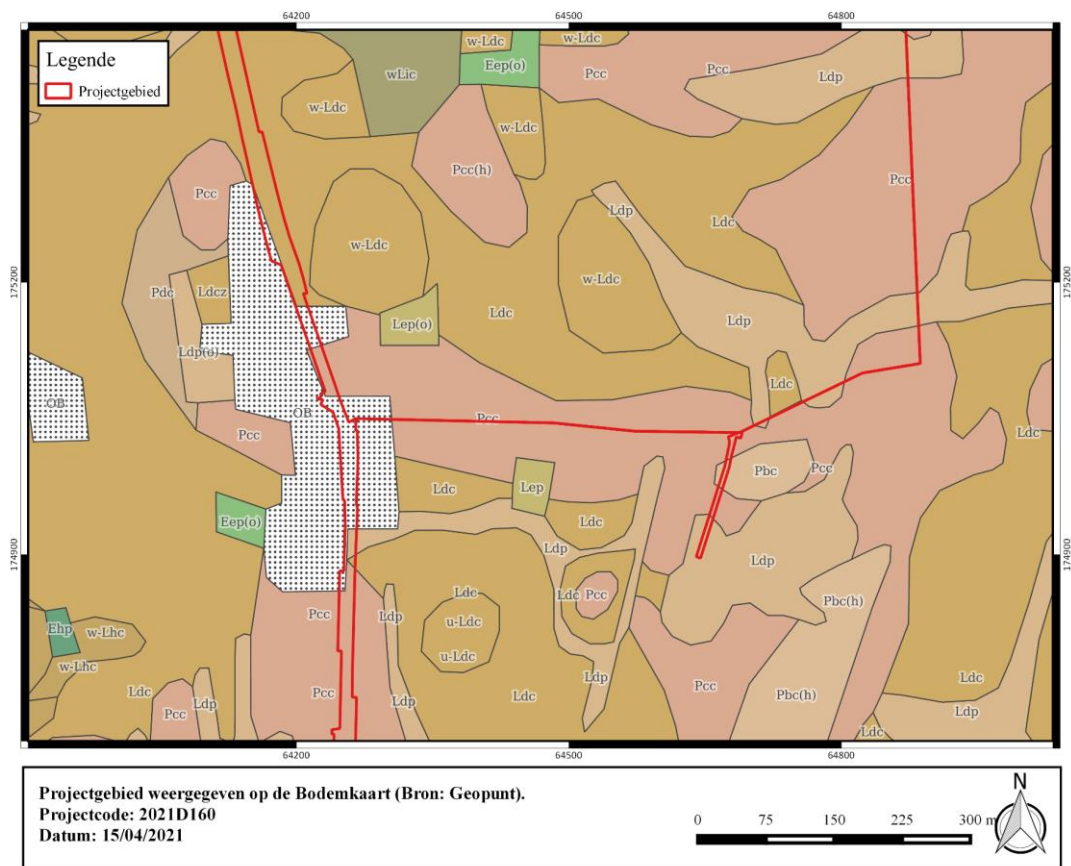
Het bodemtype **w-Lhc** is een natte, sterk gleyige zandleembodem met relatief hoge ligging en sterk gevlekte textuur (bij lemige sedimenten), verbrokkelde textuur B horizont (bij zandige sedimenten). Het klei-zand komt voor op geringe diepte.

Het bodemtype **Eep** is een sterk gleyige kleibodem zonder profiel.

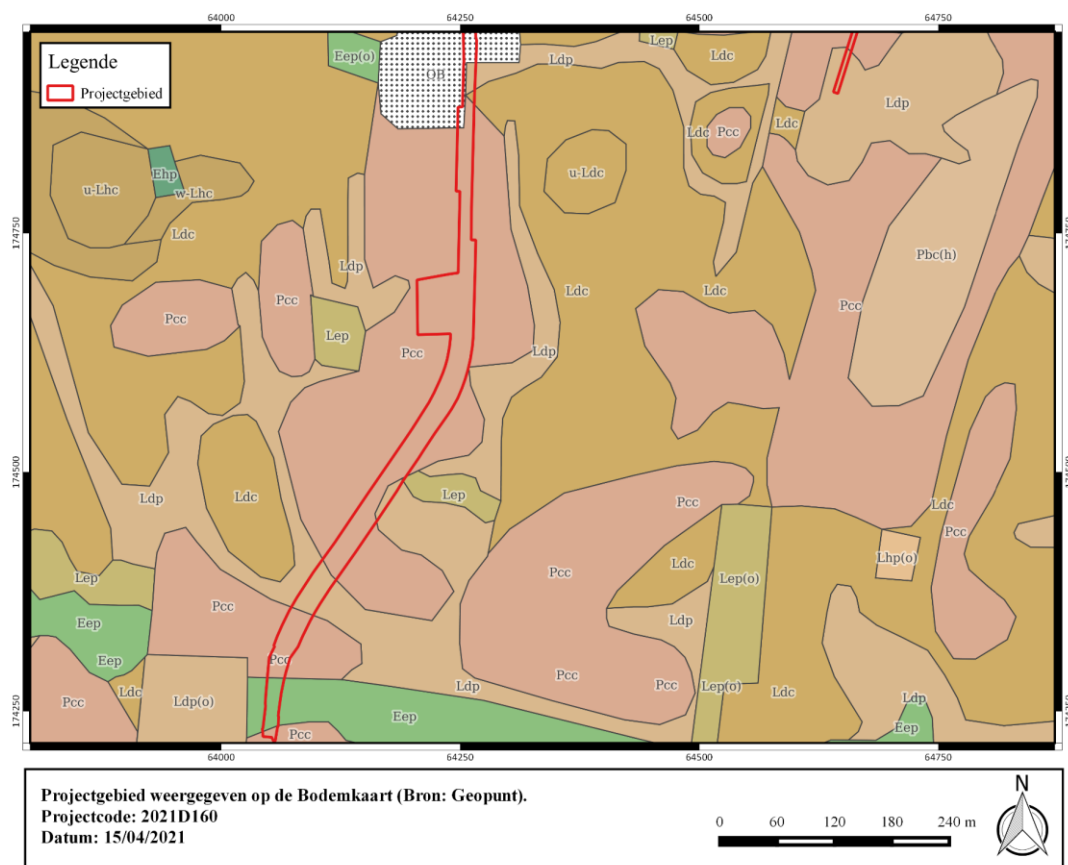

Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).

Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).

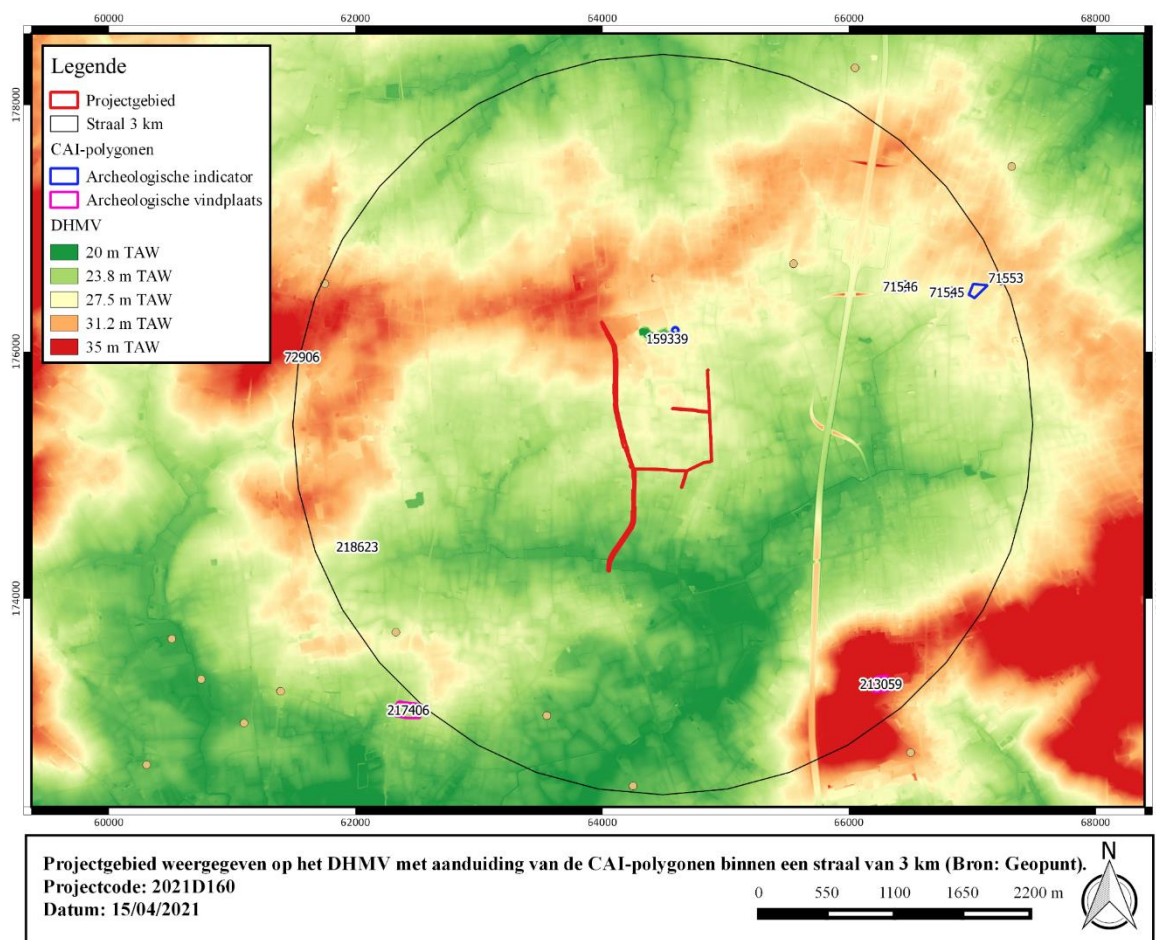
Figuur 30: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).

1.4.3 Historische en archeologische voorkennis

1.4.3.1 Overzicht van de gekende archeologische waarden

Vanwege dit landelijke karakter zijn slechts een handvol archeologische sites gekend in de omgeving. Het merendeel van de gekende waarden op het kaartblad van de CAI betreft cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse hoeves met walgracht. Bij graafwerken aan de Rennevoordestraat werden enkele artefacten uit het midden-Paleolithicum aangetroffen die wijzen op aanwezigheid tijdens de steentijden op de hoger gelegen terreindelen. Op ruime afstand ten zuidwesten van het geplande traject, aan de Boomlandstraat, werden delen van een Romeins woonerf onderzocht waarbij verschillende huisplattegronden in kaart werden gebracht. Voorts lijken gekende vindplaatsen schaars. Dit is vermoedelijk eerder te wijten aan een gebrek aan systematisch archeologisch onderzoek en niet zozeer een menselijke afwezigheid in het verleden.

Figuur 31: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen binnen een straal van 2 km van het projectgebied (Bron: Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

159339	Opgraving 2009-2011 Midden-paleolithicum: resten van Pleistocene dieren (o.a. steppebizon, wolharige neushoorn, wolharige mammoet, bruine beer) - benen artefact – 12 afslagfragmenten
--------	---

	Bron: Goderis J. & Hameeuw H. 2011, Roeselare-Oekene: Archeologisch onderzoek op vondsten uit het paleolithicum, in: West-Vlaamse Archeokrant 72 november 2011, pp. 40-49
213059	Mechanische prospectie (2014); NK: 15 m Nieuwe tijd: perceelsgrachten. Bron: Laloo P., Windey S., Allemeersch L. 2014: Rapportage van het archeologisch proefsleuvenonderzoek 14 januari 2014, GATE-rapport 66, Evergem.
217406	Opgraving (2013); NK: 15 meter Romeinse tijd: grachten in meerdere fasen, woonhuizen van verschillende types. Bron: Eggermont N. 2016: Archeologische opgraving Ledegem Boomlandstraat (prov. West-Vlaanderen). Basisrapport, Ingelmunster

II. Archeologische indicatoren

Historisch-cartografische en iconografische data

71545	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
71546	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
71553	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
71554	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
72906	Indicator cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht.

Veldprospecties

159192	Veldprospectie Middenpaleolithicum: lithisch materiaal
--------	---

Metaaldetectie

218623	Metaaldetectie Nieuwe tijd: Ver vergaan muntstuk, vermoedelijk koperen oord (einde 16de eeuw?) Indruk wapenschild nog zichtbaar Kopzijde volledig vervaagd
--------	--

1.4.3.2 Historische context en bekende archeologische vindplaatsen

Hoewel archeologisch onderzoek in de omgeving van het plangebied schaars is, wijzen de gekende gegevens toch op oude menselijke aanwezigheid in de regio. De hoger gelegen zones in het Leie-Mandel-interfluvium moeten vanouds een aantrekkingskracht uitgeoefend hebben op jager-verzamelaars in de regio. De goed gedraineerde, vruchtbare zandleemgronden moeten tevens aantrekkelijk geweest zijn voor de eerste landbouwgemeenschappen.

Rollegem-Kapelle is een kleine deelgemeente van Ledegem. In 1212 schonk Hendrik van Moorslede een halve bunder aan Willem Van Rollegem voor de bouw van een kapel, een kapelaanswoning en de aanleg van een kerkhof. Tot 1801 hing Rollegem-Kapelle af van de parochie Moorseele, daarna werd het dorp een zelfstandige parochie. Gedurende het ancien régime ressorteerde Rollegem-Kapelle onder de Kasselrij Ieper (Roede van Menen). Net zoals de rest van de regio zal het dorp ongetwijfeld sterk te lijden gehad hebben onder het geweld van de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648). Sinds de 18e eeuw ontwikkelde zich in het dorp een lijnwadenindustrie. De vlasschuren en de kleine arbeiderswoningen met poorttraveeën verwijzen nog naar de huisnijverheid. De landbouw bleef wel steeds de belangrijkste sector.¹

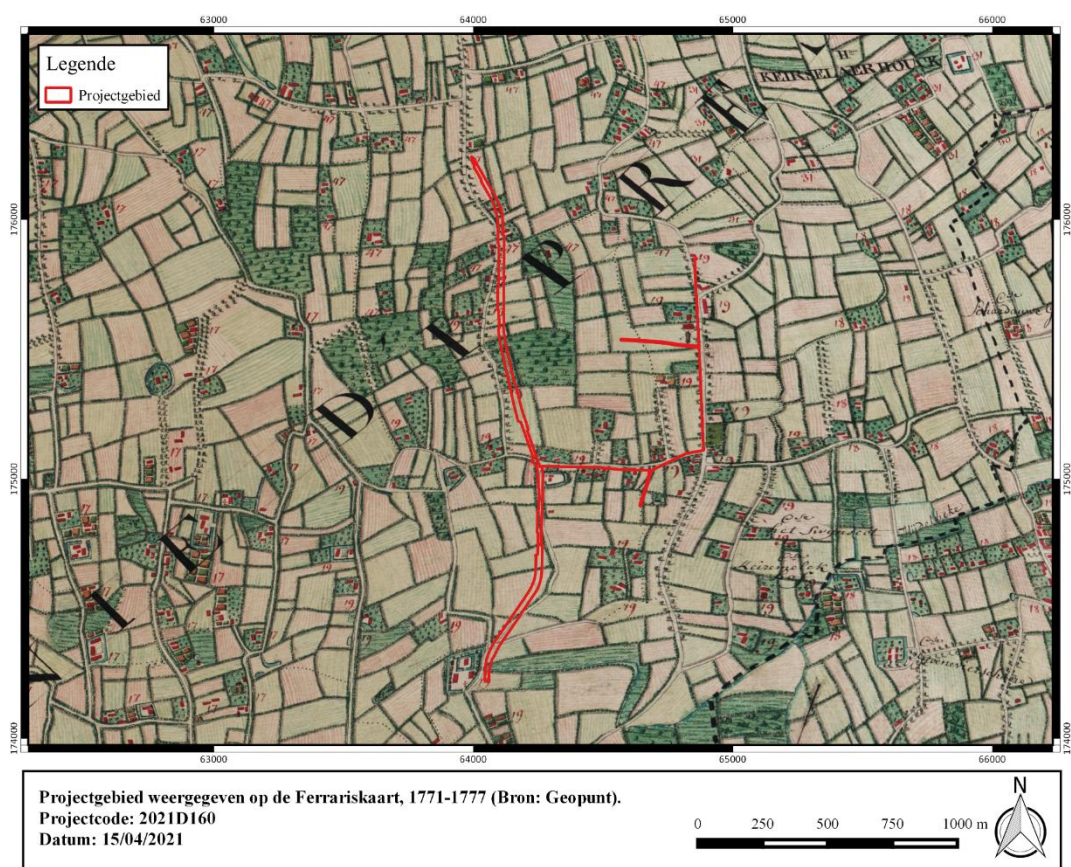
1.4.3.3 Archeologische indicatoren en cartografische bronnen

Op de Ferrariskaart zijn de huidige Roeselarestraat, Rennevoortstraat en Geuzesmissestraat reeds duidelijk zichtbaar. Het verloop wijkt licht af van de huidige toestand, al is het niet duidelijk of dit een gevolg is van een onnauwkeurigheid op de Ferrariskaart. Langs de Roeselarestraat en Rennevoortstraat komt verspreid bebouwing voor. Langsheen de Geuzesmissestraat is de bebouwing denser. Verder reflecteert de Ferrariskaart het landelijk karakter van de omgeving van het plangebied gedurende de tweede helft van de 18e eeuw. De ruime regio bestaat uit een aaneenschakeling van akkerlandpercelen, weilanden en boomgaarden. Verspreid komen – al dan niet omwalde – hoeves voor. De zone waar het terrein voor grondverbetering wordt voorzien staat gekarteerd als akker. Precies ten noorden van de inrit van het hoofdtracé van de Rennevoortstraat richting de woning met huisnummer 44 geeft de Ferrariskaart een molen weer. Ook op de 19e-eeuwse kaarten is deze molen nog weergegeven.

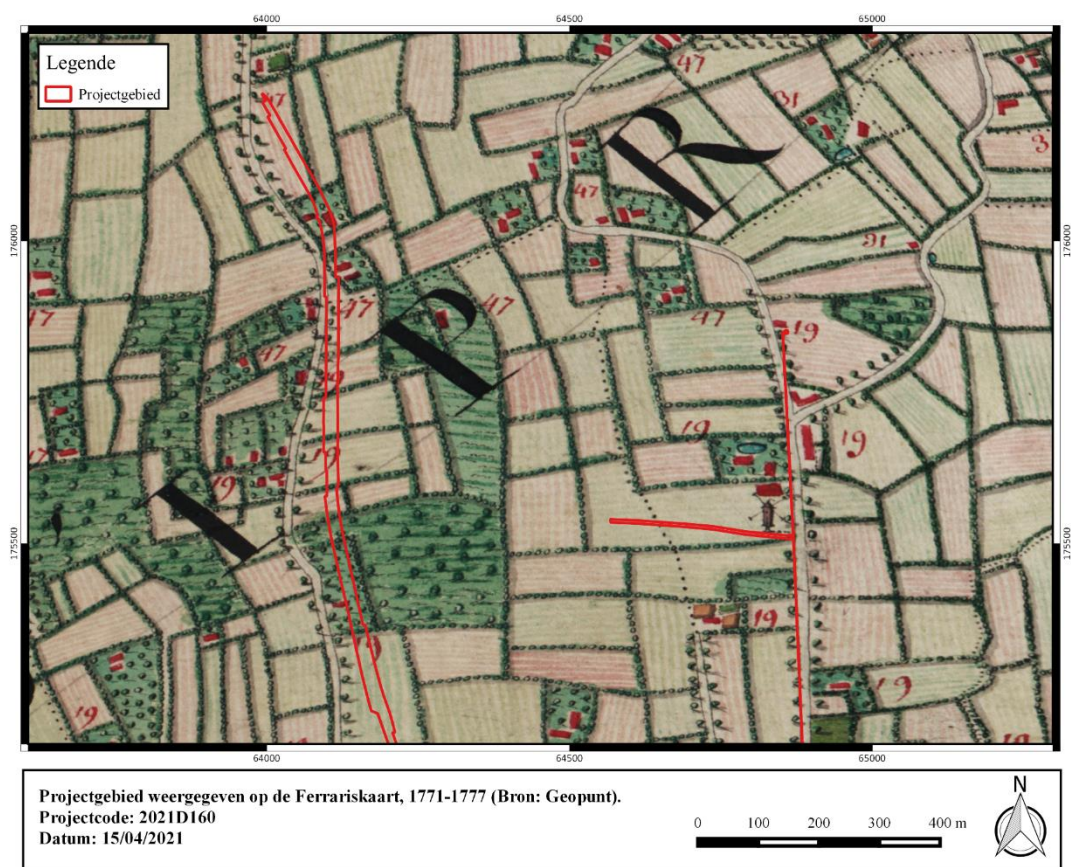
Op de 19e-eeuwse cartografische bronnen valt het tracé van het projectgebied quasi integraal samen met de Roeselarestraat, Rennevoortstraat en Geuzesmissestraat. Op sommige plaatsen is het projectgebied wel breder dan het straattracé waardoor mogelijk ook bebouwing langsheen de straat wordt aangesneden. Ten noorden van het kruispunt van de Roeselarestraat, Geuzesmisse en Driepikkelstraat loopt het plangebied niet samen met wegnis. Ter hoogte van deze zone is de Roeselarestraat pas recenter verlegd tot binnen de projectgrenzen. Het ouder segment van de Roeselarestraat is hier nog deels bewaard. Ook het meest zuidelijk segment van de Roeselarestraat heeft op de 19^e-eeuwse kaarten nog een licht afwijkend verloop. Op de 19^e-eeuwse kaarten is een kronkelend verloop waar te nemen, op heden is de wegnis rechtgetrokken.

¹ Inventaris Onroerend Erfgoed

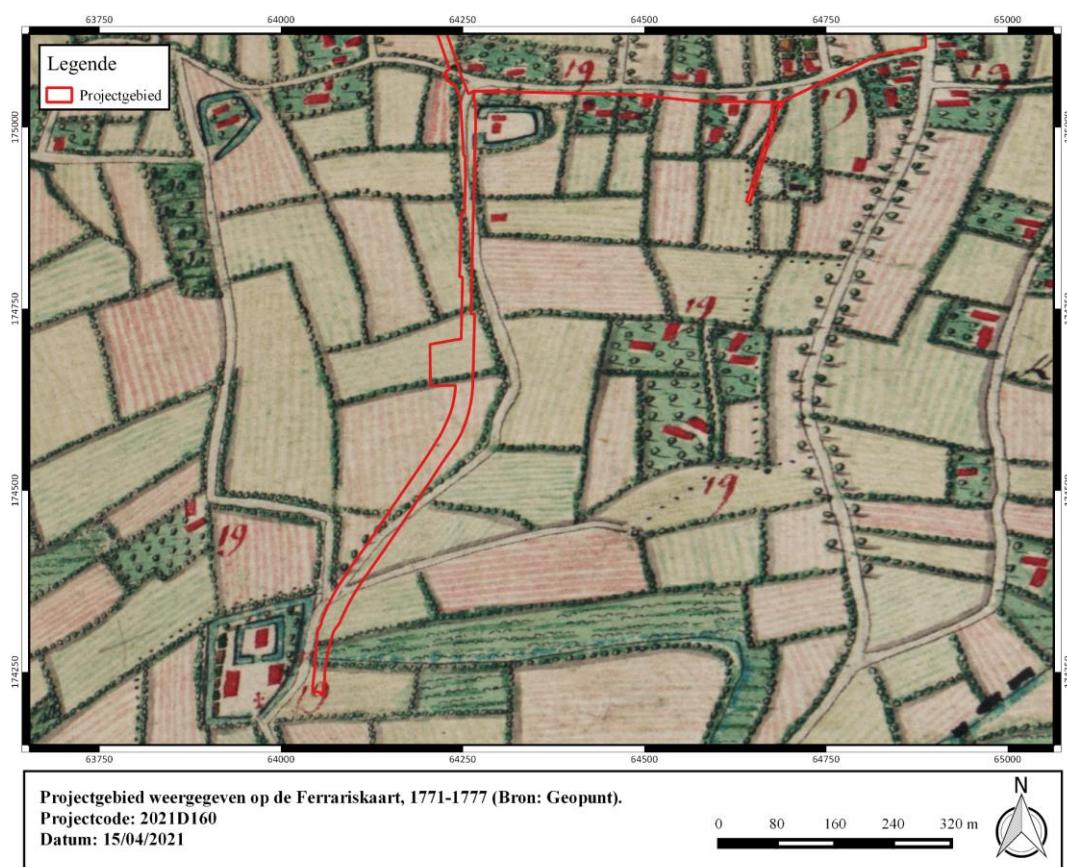

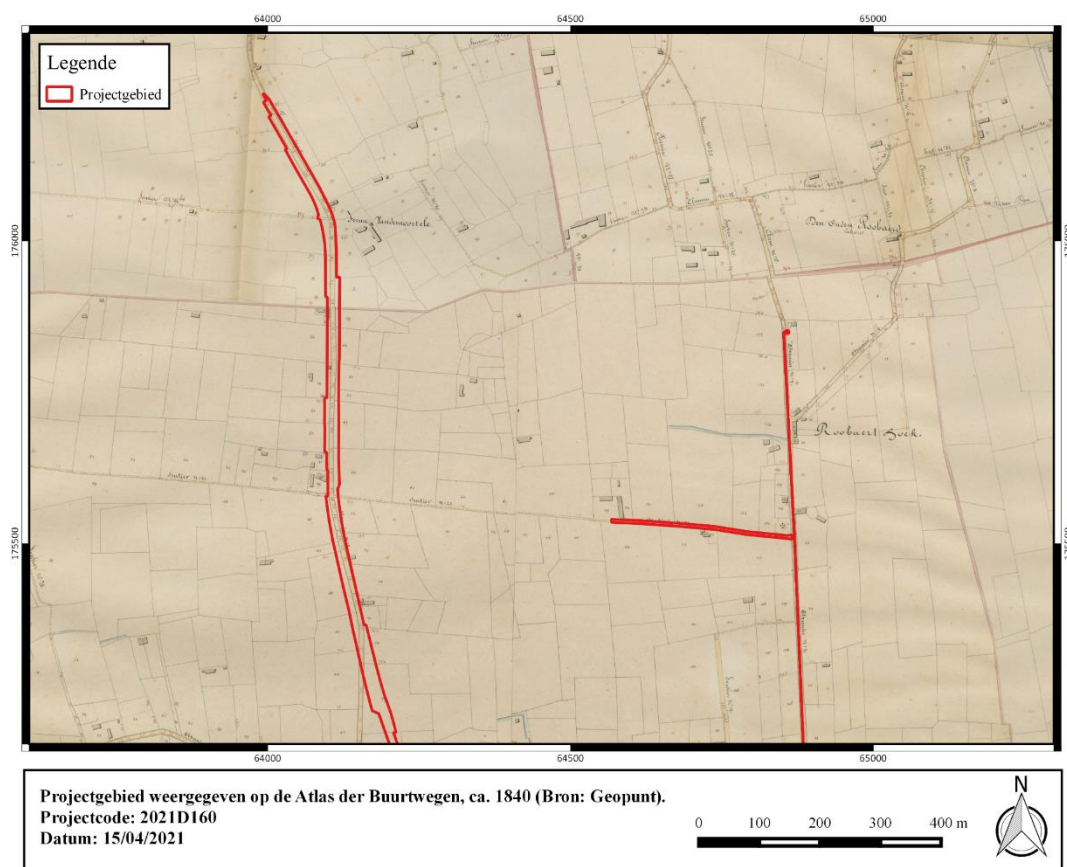
Figuur 32: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).

Figuur 33: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).

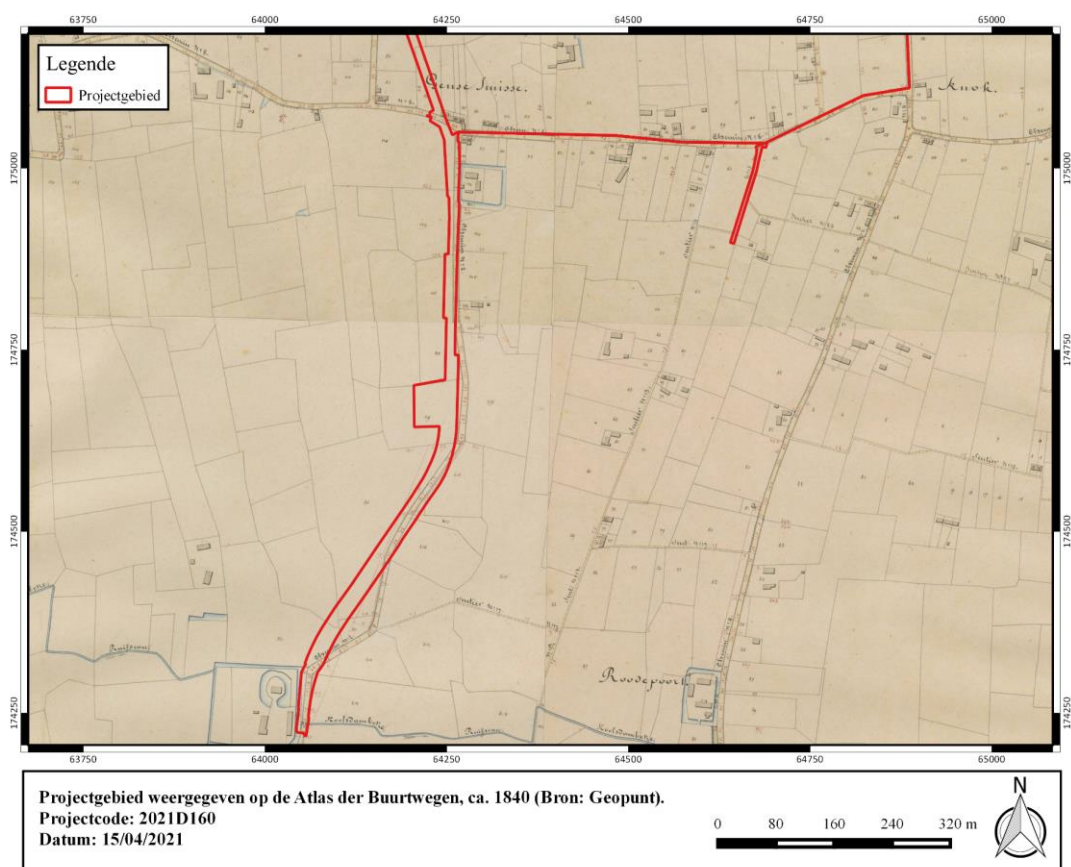

Figuur 34: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).

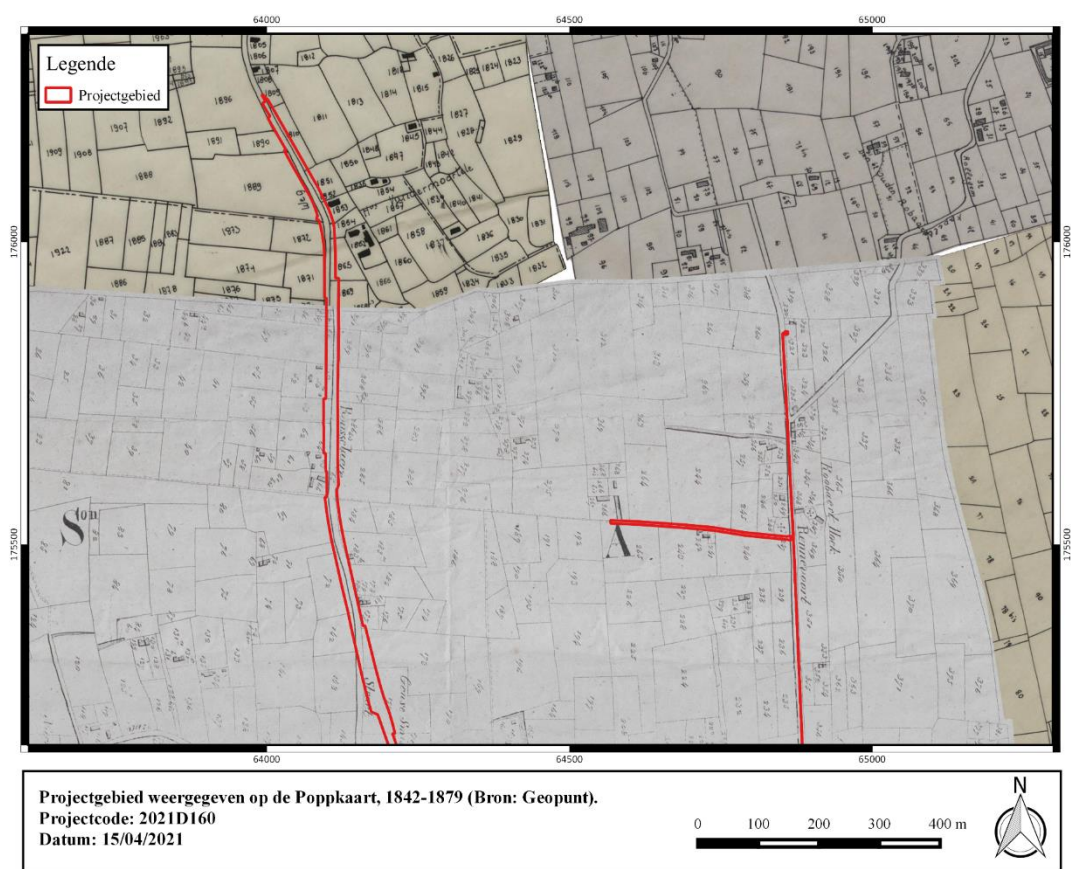

Figuur 35: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).

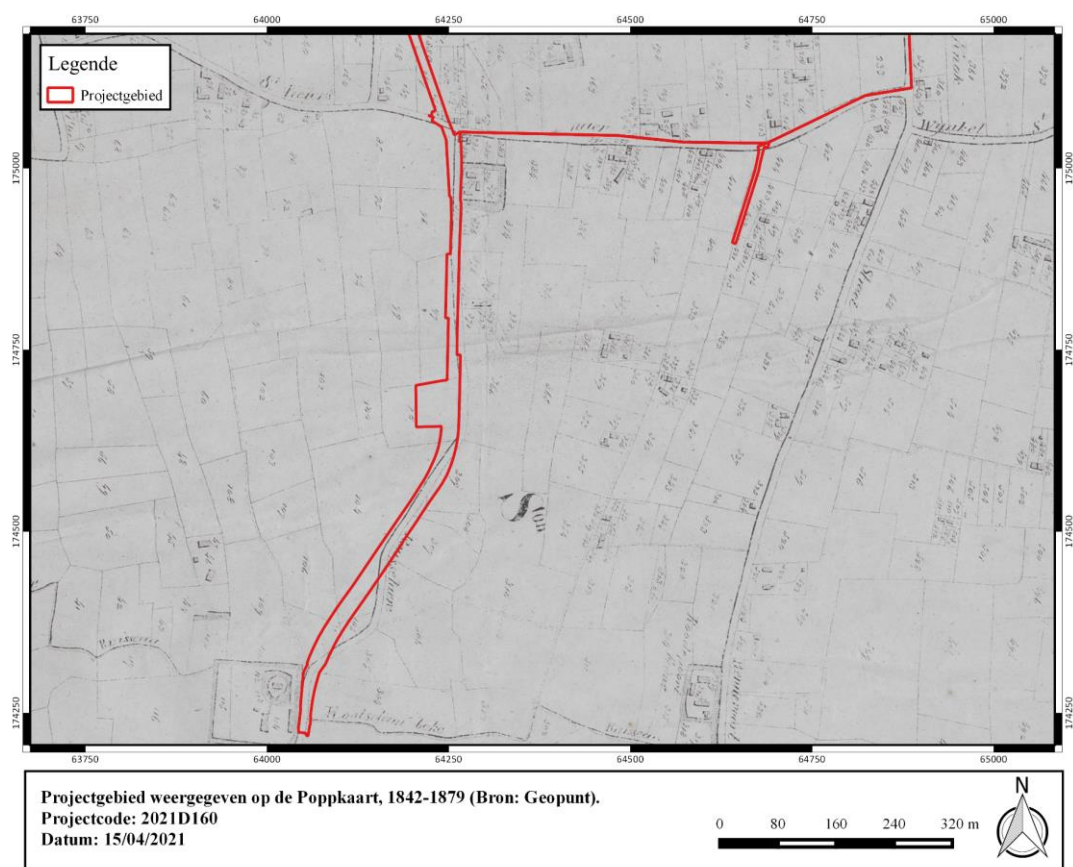

Figuur 36: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).

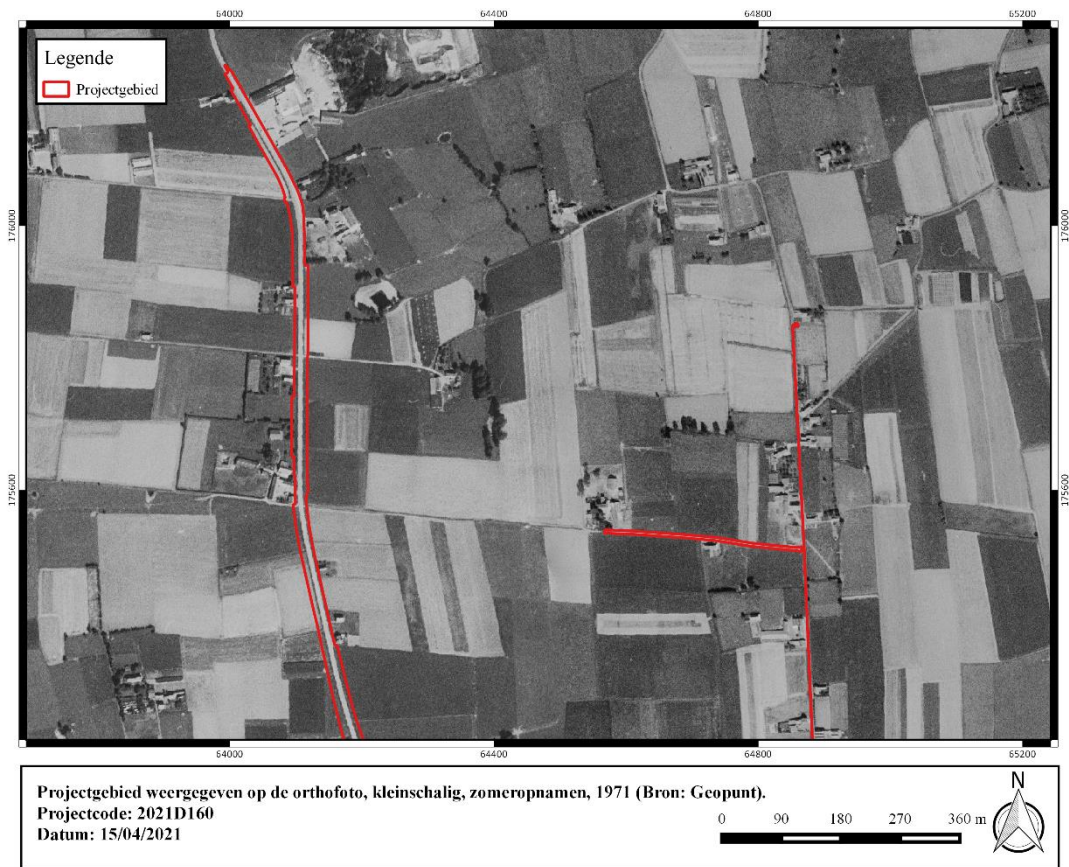
Figuur 37: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

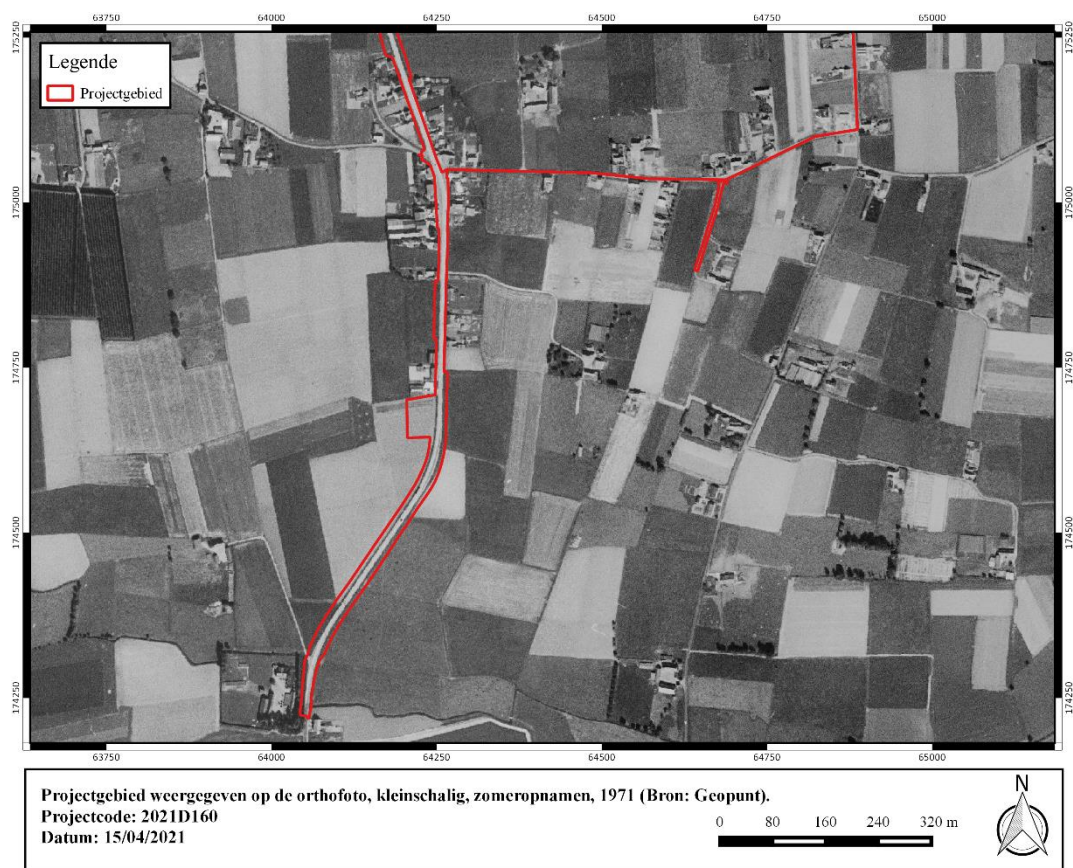
Figuur 38: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

1.4.3.4 Huidige gebruik en verstoringen

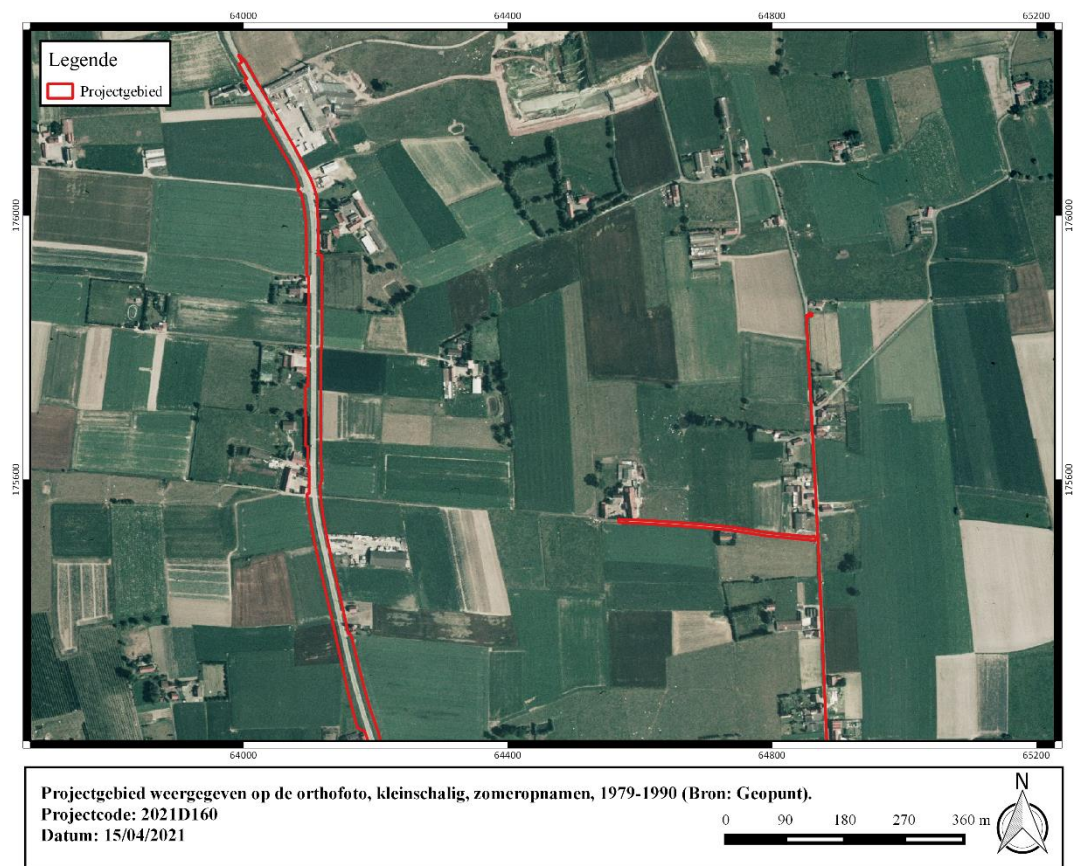
De orthofotosequentie geeft een beperkte evolutie weer in het bodemgebruik binnen de contour van het plangebied gedurende de laatste decennia. Reeds op de oudste luchtopname is de huidige toestand waar te nemen.

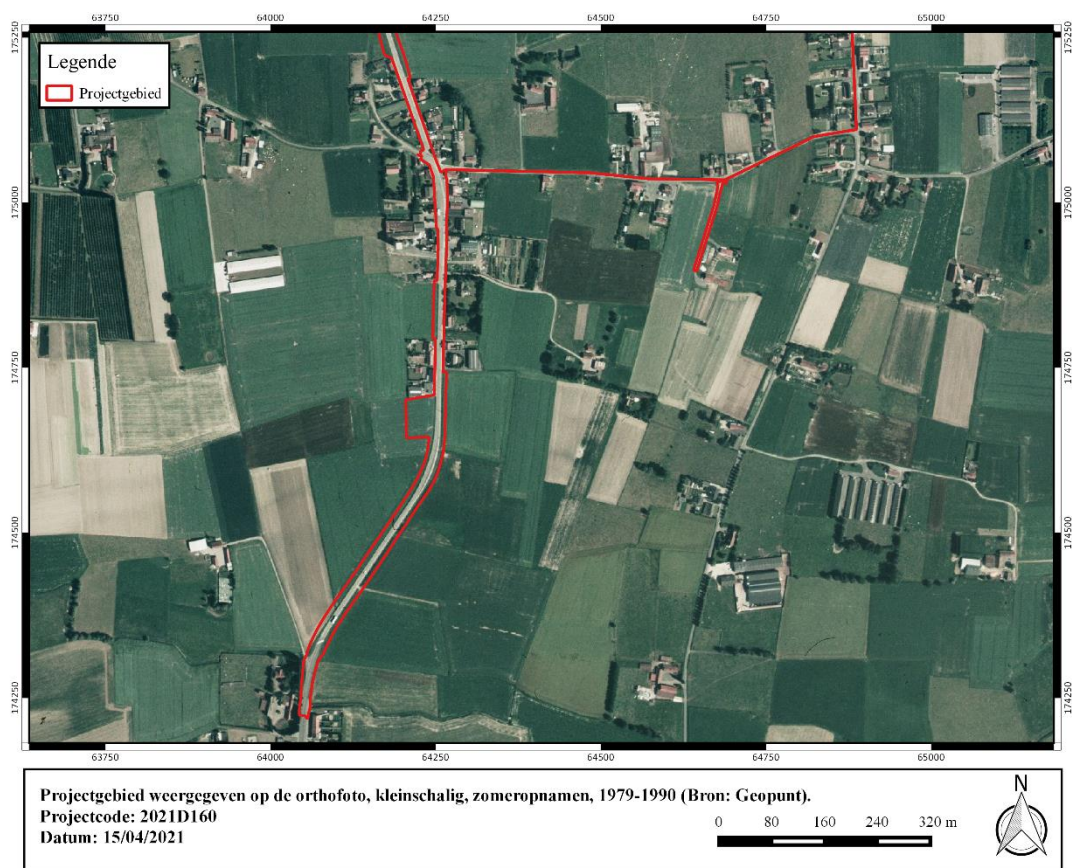
Figuur 39: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

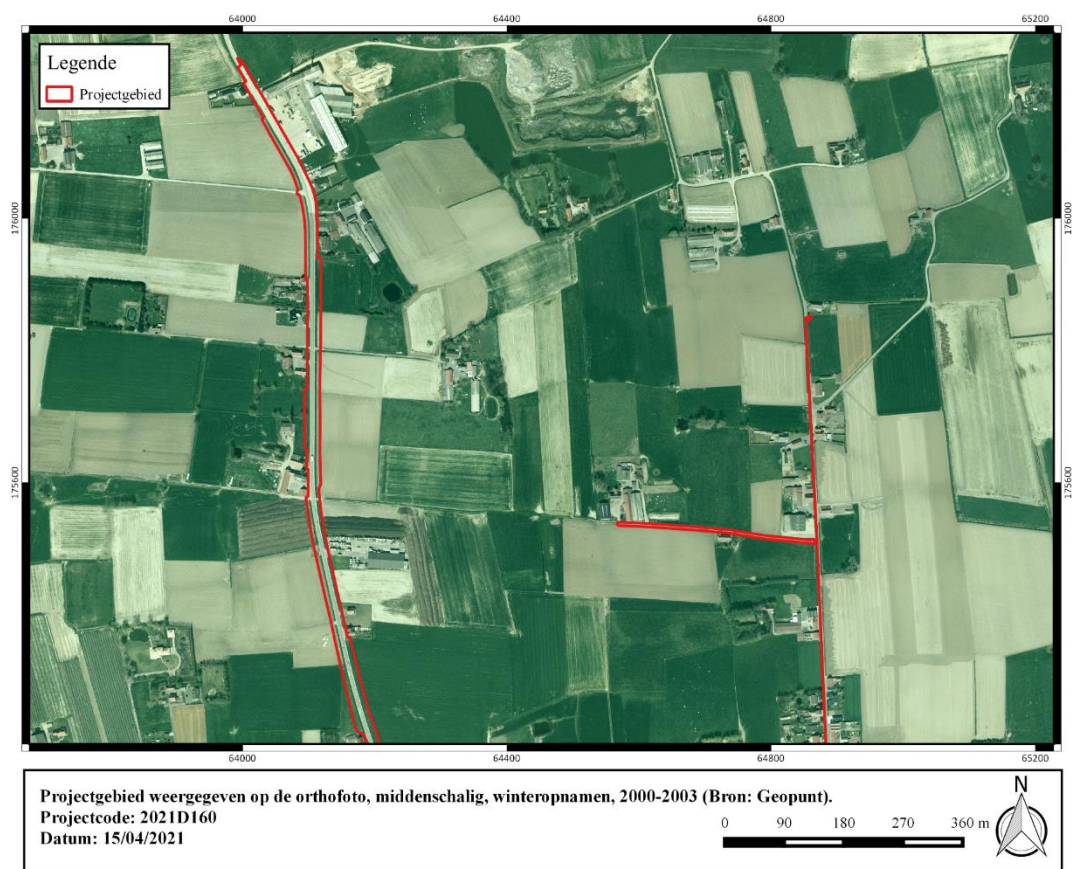
Figuur 40: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

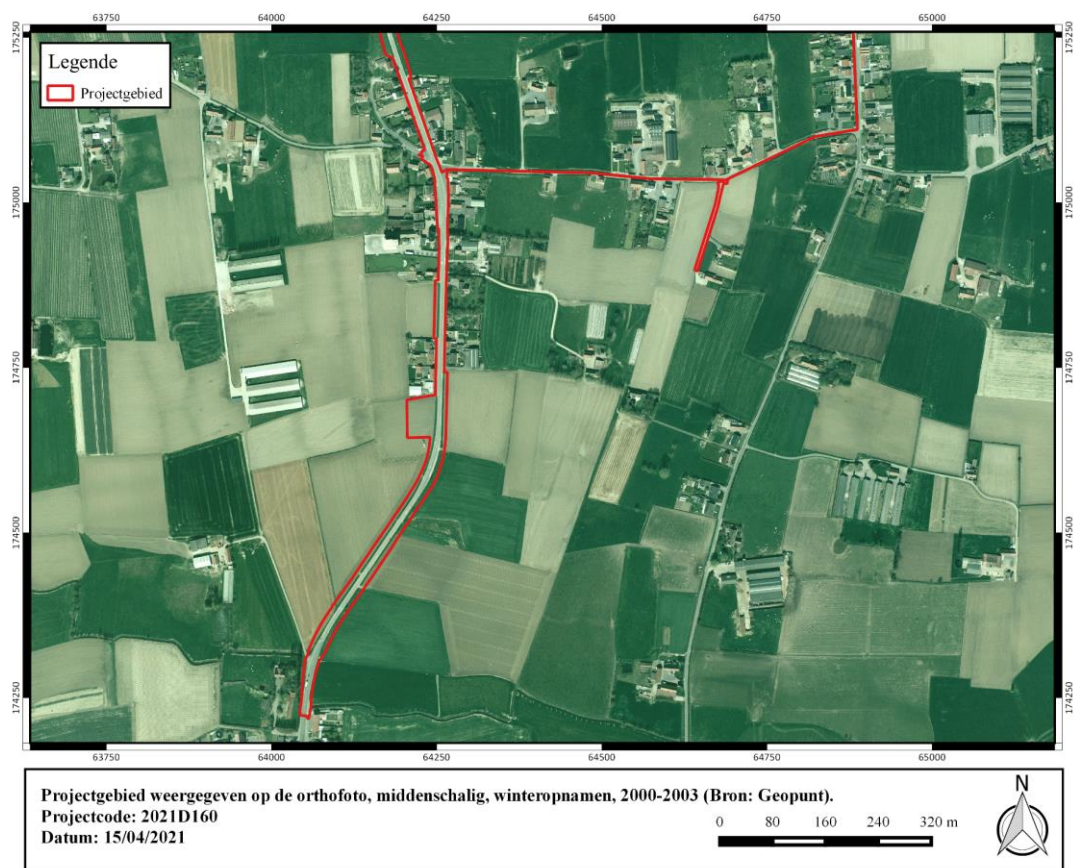
Figuur 41: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).

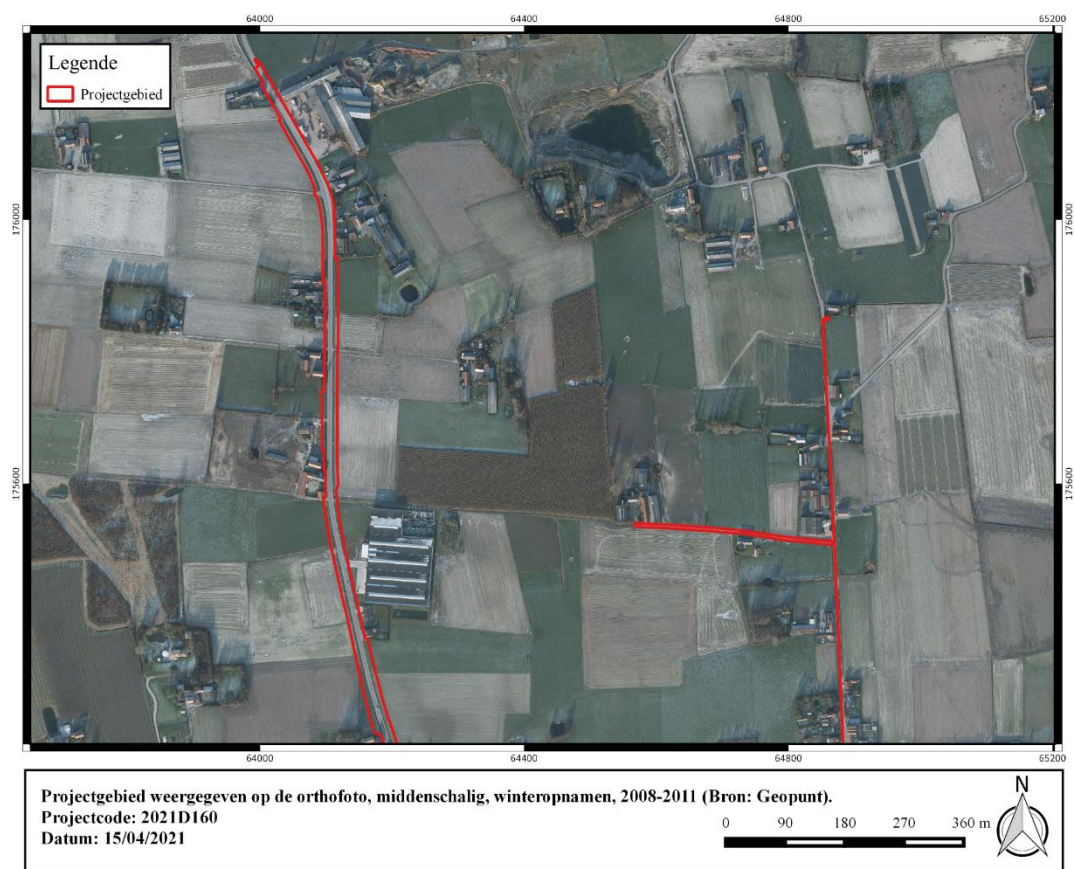
Figuur 42: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).

Figuur 43: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

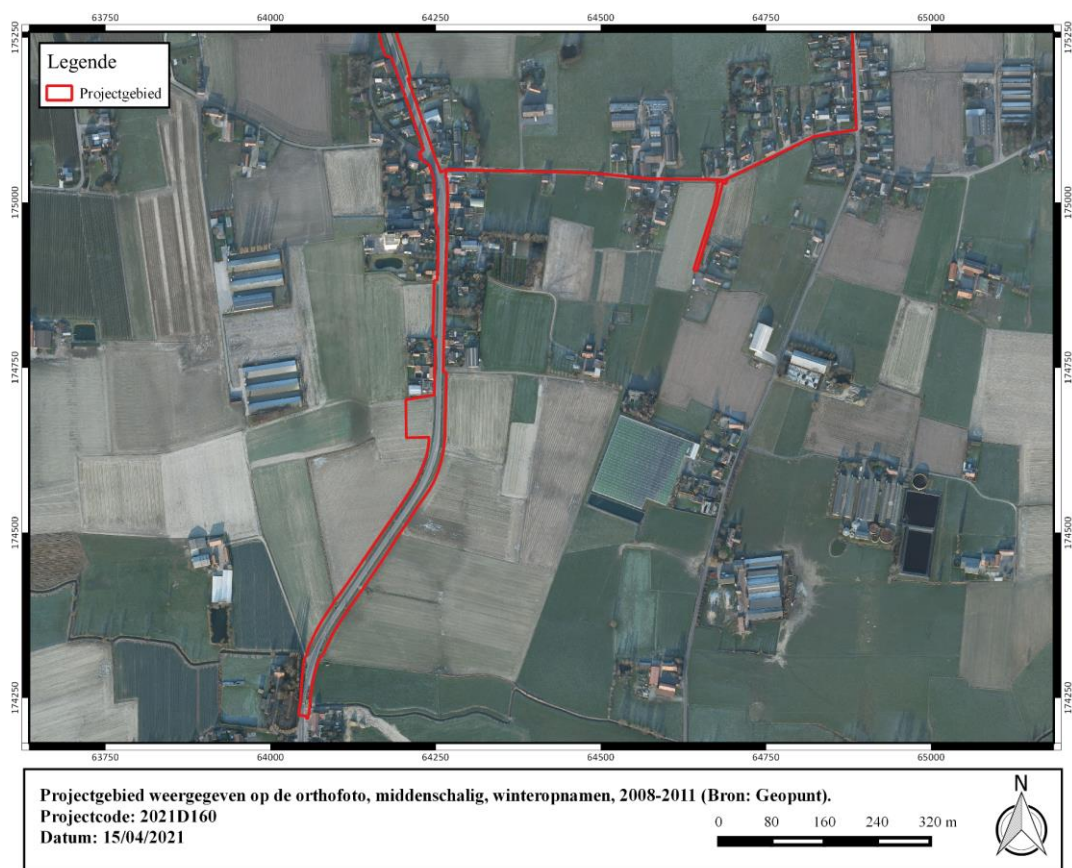

Figuur 44: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

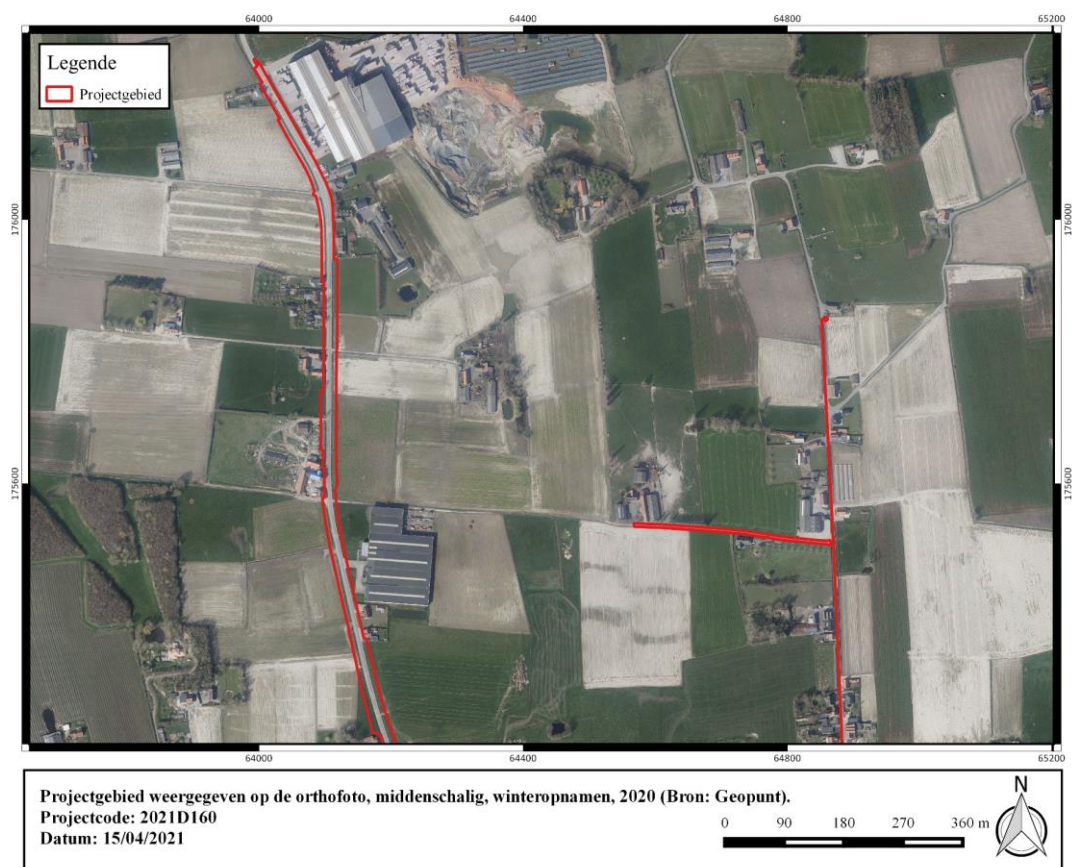

Figuur 45: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

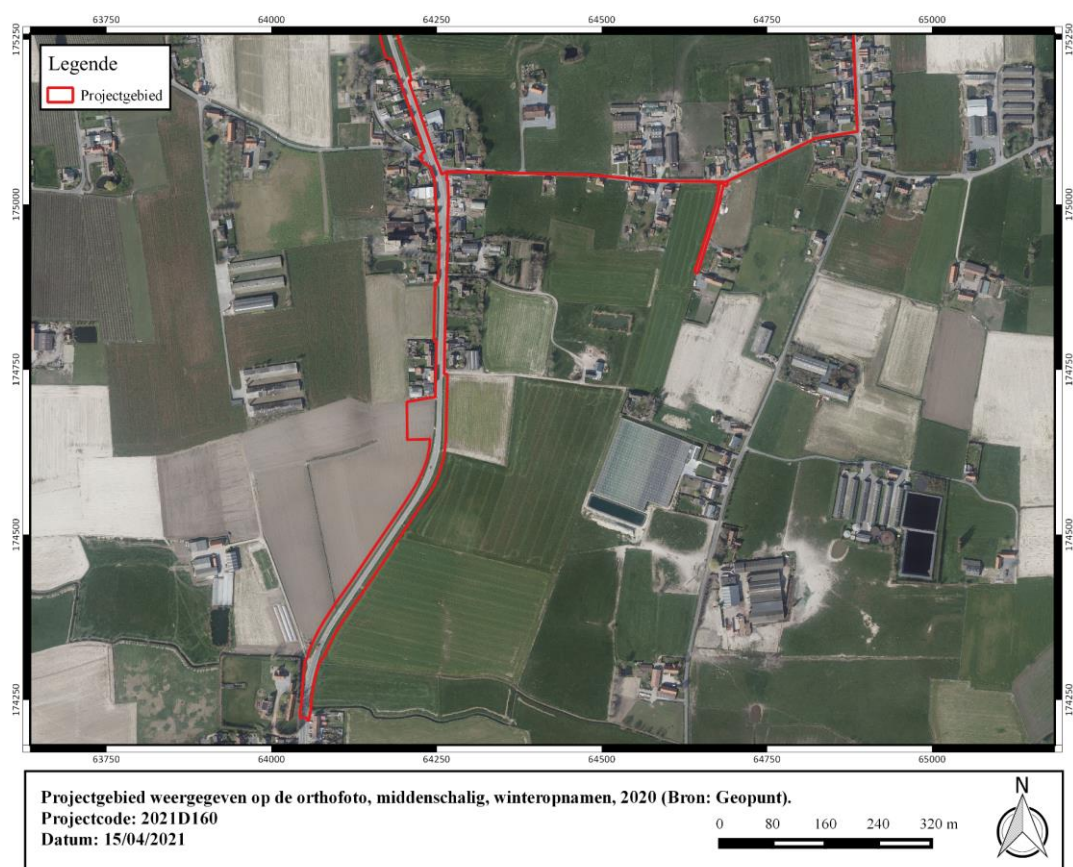

Figuur 46: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

Figuur 47: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

Figuur 48: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

1.5 Synthese

De opdrachtgever plant rioleringswerken, het verleggen van langsrachten, de aanleg van nieuwe fietspaden en het herstel van het wegdek langs het verloop van de Moorselesteenweg, Roeselarestraat, Geuzesmissestraat en een deel van de Rennevoortstraat te Rollegem-Kapelle, deel van Ledegem en Rumbeke, deel van Roeselare. Het volledige traject heeft een gecombineerde oppervlakte van ca. 4,58 ha en wordt ingenomen door de weg, bermen en langsrachten. In functie van deze werken wordt een zone voor grondverbetering ingericht over een oppervlakte van ca. 2075 m². Deze zone wordt bovengronds opgebouwd door middel van geotextiel en steenslag. Hiervoor worden geen ingrepen in de bodem voorzien.

Ledegem is gelegen op het interfluvium tussen de Leie en de Mandel. Het geplande rioleringstraject bevindt zich op de zuidelijke flank van een heuvelrug die de verbinding vormt tussen de Centraal West-Vlaamse heuvelrug en de rug van Lendelede. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het tracé een profielopbouw weer van eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen. Het sediment langsheen het traject bestaat uit zandleem. In het zuiden sluit het geplande tracé aan op de vallei van de Hazelbeek en haar aftakkingen die via de Wulfdambeek afwateren richting de Leie.

De cartografische bronnen weerspiegelen een open en landelijke omgeving. Dit landelijk karakter is voor een groot deel bewaard gebleven tot op heden. Op de Ferrariskaart is het huidige stratenpatroon reeds voor een groot deel te herkennen. De bewoning heeft zich ontwikkeld langs het stratennet. Op de 19^e-eeuwse bronnen is weinig evolutie op te merken. Ook binnen de orthofotosequentie is weinig evolutie op te merken. De omgeving wordt nog steeds gekenmerkt door haar landelijke karakter.

Vanwege dit landelijke karakter zijn slechts een handvol archeologische sites gekend in de omgeving. Het merendeel van de gekende waarden op het kaartblad van de CAI betreft cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse hoeves met walgracht. Bij graafwerken aan de Rennevoordestraat werden enkele artefacten uit het midden-Paleolithicum aangetroffen die wijzen op aanwezigheid tijdens de steentijden op de hoger gelegen terreindelen. Op ruime afstand ten zuidwesten van het geplande traject, aan de Boomlandstraat, werden delen van een Romeins woonerf onderzocht waarbij verschillende huisplattengronden in kaart werden gebracht. Voorts lijken gekende vindplaatsen schaars. Dit is eerder te wijten aan een gebrek aan systematisch archeologisch onderzoek en niet zozeer een menselijke afwezigheid in het verleden.

Hoewel op basis van het landschappelijk kader en de gekende vindplaatsen gesteld kan worden dat in de omgeving van het geplande traject uitgegaan dient te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed wordt een doorlopend onderzoekstraject in dit geval weinig zinvol geacht.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2021

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

NGI Cartesius

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

